

60.010/x

M.T.I.

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség.

Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf. 3. Tel.: 159-490. Telex: 22-4371

Külföldi hírek

1978. szeptember 8., p é n t e k

kk.1. várható

by/ok ng

1978. szeptember 8./mti/

m o s z k v a :

warnke folytatja tárgyalásait
kennedy szenátor látogatása
rallisz külügyminiszter vidéken

c a m p d a v i d :

hármas csucstalálkozó

t e h e r á n :

helyzetjelentések

b r i g h t o n :

tuc-közgyűlés

b o n n :

ipu-konferencia

h a v a n n a :

suarez miniszterelnök látogatóba érkezik

b a n g k o k :

pham van dong látogatása
guiringaud megérkezik

d o h a :

fukuda látogatása

/mti/
7.00/-ok
Nme 7.40

- 1 -

kk.2. a szerkesztőségek tájékoztatására!

várható események az 1978. szeptember 11-17-ig terjedő hétre

a-hj/ok ng

1978. szeptember 8./mti/

1978. szeptember 11., h é t f ő:

- puja frigyos hollandiába érkezik
- az iráni sah romániába utazik //14-ig/
- vadzspaji indiai külügyminiszter moszkvába látogat
- károly gusztáv svéd király tito meghívására jugoszláviába érkezik /15-ig/
- sziad barre szomáliai államfő rómába, majd ugyanaznap belgiumba utazik
- asszad szíriai elnök az nszk-ba érkezik /szept 15-ig/
- fukuda takeo abu dhabiból szaud arábiába érkezik //12-ig/

1978. szeptember 12., k e d d:

- etiópia nemzeti ünnepe
- az arab liga tanácsának 70. ülészaka külügyminiszteri szinten/a helyszín egyelőre ismeretlen/
- alma-atában befejeződik a who konferenciája

1978. szeptember 13., s z e r d a:

- az ndk-nszk határbizottság ülése /kétnapos/
- genscher nyugat-berlinben /fdp elnöki funkcióban/

1978. szeptember 14., c s ü t ö r t ö k:

- az iráni sah az ndk fővárosába érkezik /17-ig/
- giscard d,estaing és helmut schmidt találkozója aachenben /kétnapos/
- a béke és szocializmus című folyóirat fennállásának 20. évfordulója alkalmából ünnepség prágában
- walter scheel nyugat-berlinben /folyt.köv./

- 2 -

7.05/-ok

Nm 7.45

kk.2./ a szerkesztőségek ... várható 1. folyt./-ok

1978. szeptember 15., p é n t e k:

- a nemzetközi atomenergia ügynökség xxi. ülészaka bécsben //25-ig/
- guatemala, honduras, costa rica, nicaragua és salvador nemzeti ünnepe //az 1821-ben elnyert függetlenség évfordulója/
- butrosz-ghali látogatása etiópiában
- nemzetközi konferencia addisz abebában az afrikai és arab népek imperializmus és reakció elleni harcáról /17-ig/

1978. szeptember 16., s z o m b a t:

- mexikó nemzeti ünnepe
- a japán parlament rendkívüli ülése
- chirac párizsi polgármester kínába látogat

1978. szeptember 17., v a s á r n a p:

- nincs előrejelzés

/mti/

kk.3. rövid hírek

b-fg/mp/ok pi

1978. szeptember 8./mti/

a l b a n y: kissinger

Henry Kissinger volt amerikai külügyminiszter mostanában az egyesült államok alkotmányának gondos tanulmányozásával tölti idejét, mert abból akarja kielvasni, hogy milyen politikai jövő vár rá. A New York állambeli Albanyban elhangzott beszédében utalt rá, hogy sajnálatos módon nem pályázhat az elnöki tisztségre, mert az egyesült államok alkotmánya ezt honosított állampolgároknak /Kissinger Németországban született/ nem teszi lehetővé. „pedig ez a fajta munka érdekelt a legjobban, - tette hozzá Kissinger, aki azonban meglehetősen gyakorlatias lévén, reális célként szenátori hely megszerzését fontolgatja az 1980-as választásokon./afp/

/folyt.köv./

- 3 -

7.15/-ok

Nm 7.55

kk.3./rövid hírek 1. folyt./-ok

a t h é n: Óskori elefánt

Óskőkorszakbeli elefánt jól konzerválódott maradványaira bukkantak görögországban, kozani városkához közel egy faluban. az állat nagyságára jellemző, hogy lábszárnak hossza 2 méter 20 cm. hiányzik viszont az agyara és a kapocsának egy része. a görög régészek szerint ez a lelet megerősíti, hogy görögország északi része jelentős őslénytani és ősrégészeti kincseket rejt. az bizonyosnak látszik, hogy mintegy 300 ezer évvel ezelőtt görögország éghajlata olyan volt, amely megfelelt az elefántok életszükségleteinek./afp/

a t h é n: Legrégébbi lócsontvázak

régészeti szempontból nagyértékű, a miikénéi kultúra korából származó sir feltárásakor négy ló csontvázára bukkantak görög régészek a pelopónniszosz-félszigeten. az épségben maradt és minden jel szerint gazdájukkal együtt eltemetett állatok csontvázaik körülbelül 4500 évesek. szakértők szerint az állatok tenyésztett, telivér lovak voltak, és emlékeztetnek arra, hogy már homérosz is dicsőítette árgosz istállóinak nemes, telivér lovait./afp, reuter/

...-

kk.4. akahata-teng hsziào-ping

fn/ok ng t o k i ó, 1978. szeptember 8./mti/

az akahata, a japán kommunista párt lapja határozott hangú kommentárban utasítja vissza teng hsziào-ping kínai miniszterelnök-helyettesnek japán lapszerkesztők előtt tett kijelentéseit. a lap megállapítja, hogy a kínai politikus olyan fejtegetésekbe bocsátkozott, amelyeknek veszélyes tartalma tiltakozásra készteti a japán népet. mint már jelentettük, teng a háború elkerülhetetlenségének kínai tételéből kiindulva méltatta a japán-kínai szerződésben rögzített ugynevezett hegemonia-tételt, és felszólította japán, hogy alkosson szövetséget kínával, a közös fenyegetés ellen, ezzel - emlékeztet rá a lap - a miniszterelnök-helyettes ismét leplezetlenül kimutatta kínának arra irányuló szándékát, hogy a hegemonia-tétel eszközével a kínai külpolitikai céljainak szolgálatába állítsa japánt, és szembe fordítsa egy meghatározott harmadik országgal.
/folyt.köv./

- 4 -

7.30/-ok
Nem 8:00

kk.4./ akahata 1. folyt./-ok

teng - folytatja az akahata - ebben az összefüggésben szorgalmazta a japán ugynevezett önvédelmi erők fejlesztését. ez az ösztönzés annál is inkább veszélyes helyzetet teremthet, mivel egybevág a fukuda-kormány hasonló törekvéseivel. a japán kabinet ugyanis immáron félreérthetetlenül kíséreltezik a militarizmus ujjaélesztésével: a carter-kormányzat új ázsiai stratégiájának megfelelően utasítást adott a nemzetvédelmi hivatalnak, egy váratlan külső támadás esetére, bevezetendő rendkívüli törvényhozás tanulmányozására.

teng az atomháborúról és a leszerelésről szóló kijelentéseivel semmibe vette nemcsak azokat a határozatokat, amelyeket az ENSZ-közgyűlés idei rendkívüli leszerelési ülésén a kínai népköztársaság küldöttségének részvételével fogadott el, hanem kihívást intézett az atomfegyverek teljes eltiltását követelő nemzetközi közvéleményhez, beleértve japánt és az el nem kötelezett országokat is.

az akahata erélyesen visszautasítja tengnek a vietnami szocialista köztársasággal kapcsolatos rágalmaikat is, többek között azt az állítását, hogy a nemzeti függetlenségét védelmező szocialista országnak nyújtott, bármiféle japán vagy egyéb segítség teljesen hiábavaló, mivel hanoi régóta a szovjet befolyási övezet része, mindannak, ami teng hsziào-ping szájából elhangzott - írja befejezésül a japán kommunisták lapja - semmi köze sincsen a szocializmushoz./flesch istván/

...-

kk.6. rövid hírek

a-sa/br/ok ng 1978. szeptember 8./mti/

b e l g r á d: brandt

willy brandt, a német szociáldemokrata párt elnöke csütörtökön találkozott sztane dolanccal, a jksz kb elnöksége végrehajtó bizottságának titkárával. brandt küldöttség élén tito államfő meghívására szerdán érkezett többnapos látogatásra jugoszláviába./dpa, upi/

l o s a n g e l e s: „lelkiismeretes, család

los angelesben lopás miatt vádat emeltek egy norvég bevándorló ellen, azt követően, hogy önként jelentkezett a rendőrségen. arne ristol bankszámlájára augusztus elején - egy tisztviselő tévedése eredményeként - csaknem egymillió dollárt utaltak át, ristol pedig nem nagyon firtatta az összeg eredetét, hanem a pénz nagy részével csaknem egy hónapra eltűnt. európai körutjáról hazatérve szerdán önként jelentkezett a rendőrségen. a bíróság előtt mintegy 600 ezer dollár sorsáról kell majd számot adnia./reuter/

/folyt.köv./
7.40/-ok
Nem 8:05

- 5 -

kk.6./ rövid hírek 1. folyt./-ok

peking: svájci bankár

ku mu, a kínai népköztársaság államtanácsának alelnöke csütörtökön pekingben fogadta ernst bruggert, a svájci volksbank új elnökét. a svájci pénzügyi jó kapcsolatokat tart fenn kínával. ku mu egyébként jó ismerősként köszöntötte pekingben bruggert, hiszen a közelmúltban lezajlott svájci látogatásakor már hosszabb eszmecsere folytatótt vele./új kina/

...-

kk.5. űrhajósok

ki/ok ng m o s z k v a, 1978. szeptember 8.

kis csaba, az mti tudósítója jelenti:

a csütörtöki páratlan technikai erőpróba - az űrhajó áthelyezése - után pénteken orvosi vizsgálat szerepel a 86. napja a világűrben tevékenykedő páros, vlagyimir kovaljonok és alekszandr ivancsenkov munkaprogramjában. a két űrhajós az éjszakát ismét megszokott „otthonában”, a szaljut-6-on töltötte. a csütörtök esti televíziós közvetítésben, amelyet már a manőver végrehajtása után sugároztak az űrállomásról, elmondották: a manőver a legteljesebb mértékben a tervezettnek megfelelően ment végbe, minden nehézség nélkül, és nekik is nagy örömeire szolgált, hogy ezuttal kívülről is láthatták „lakóhelyüket”, a televízió nézői is tanúi lehettek annak felvételéről, hogyan hajtják végre a szaljut-6 megfordítását: az űrállomástól mintegy 500 méternyire eltávolodott szojuz-31 televíziós kamerája igen érdekes helyszíni közvetítést adott erről.

konsztantyin feoktyisztov, az ismert tudós, az űrhajó és az űrállomás egyik tervezője, aki maga is kétszer járt már a kozmoszban, elmondotta, hogy a technikai művelet igen gondos előkészítést igényelt ugyan, de hibátlanul ment végbe. a jövőben lesznek majd olyan űrállomások is, amelyekben a jelenlegi kettőnél is több kikötőhely várja az űrhajókat, egyelőre azonban a szaljut-6 kifogástalanul megfelel a célnak, és a most végrehajtott kísérlet egyúttal újabb lehetőségeket nyit meg hasznosításra. mint ismeretes, a szojuz-31 űrhajó eredetileg az űrállomás „hátsó”, bejáratánál volt összekapcsolva, most áthelyezték azt az „első”, bejáratához, az űrállomás „orr-része”-hez, a laikus megfigyelők is jól láthatták, hogy a művelet közben az űrállomást lényegében a föld megadott pontjára tájolták be, és így hajtottak végbe a tengely körüli fordulatot, miközben a szojuz-31 mindvégig megadott távolságban maradt a szaljut-tól.

/folyt.köv./

- 6 -

7.50/-ok
Nuv 8.15

kk.5./ űrhajósok 1. folyt./-ok

a művelet befejezése után a megközelítés és az összekapcsolás ugyan automatikus irányítással történt, de előzőleg ivancsenkov és kovaljonok közölte a mérési adatokat a földdel, és onnan még kisebb korrekciókat hajtottak végre, hogy az újabb összekapcsolás a lehető legegyszerűbben mehessen végbe.

kk.7. irán - rendkívüli állapot

ós/mh/ai/ck ng t e h e r á n, 1978. szeptember 8./mti/

hat hónapra szóló rendkívüli állapotot hirdettek ki pénteken teheránban és irán további tizenegy nagyvárosában azt követően, hogy a megelőző napokon az ország különböző részein többszáz- ezres tömegtüntetéseken követelték a két hete kijelölt új kormány lemondását és egy „iszlám kormány” megalakítását. a hatóságok egyidejűleg éjszakai kijárási tilalmat rendeltek ki a 12 városban.

röviddel azután, hogy kihírdették a rendkívüli állapotot, a hadsereg elfoglalta a főváros stratégiai fontosságú pontjait. a kormánynak „a rend helyreállítását”, célzó szigorú intézkedéseit néhány órával egy újabb, muzulmán ellenzékiek által szervezett tömegtüntetés tervezett időpontja előtt jelentették be.

az országban nyolc hónapja folyó véres zavargások megfékezését célzó rendkívüli állapot értelmében az érintett városok közigazgatását a hadsereg veszi át./ap, upi, reuter, dpa, ap/

...-

kk 8. belgrádi színházi fesztivál

már bzs ng b e l g r á d, 1978. szeptember 8./mti/

a jugoszláv fővárosban csütörtökön este a tbiliszi „rusztaveli” színház fellépésével megkezdődött a hagyományos nemzetközi színházi fesztivál, a bítef, amely ezuttal 12. alkalommal kerül megrendezésre. a szovjet társulat brecht „kaukázusi krétakör”, című darabját mutatta be, nagy közönségsikerrel.

/folyt. köv./

8.20/bzs
Nuv 8.40

- 7 -

kk 8. /belgrádi ... 1. folyt./bzs

az idei bitef-en 15 országból vendégszerepelnek együttesek, s huszonöt nap alatt összesen 23 előadást tartanak. a gazdag műsorban a többi között a budapesti bábszínház, továbbá egy-egy ndk-beli, norvég, belga és egyesült államokbeli társulat bemutatkozása is szerepel.

a fesztivál kísérőrendezvényeként ,,a bitef filmszalagon,, címmel tv-filmeket vetítenek, és ,,a neorealizmus a színművészetben,, valamint ,,az avantgarde hatása a színházra,, témákról kerekasztal-beszélgetést szerveznek. /márkus gyula/

..-

kk 9. rhodesia

fm bzs ng s a l i s b u r y, 1978. szeptember 8. /mti/

mintegy harminc akna csapódott be csütörtökön éjjel umtali kelet-rhodesiai helyőrségi városba. a salisbury-i hadügyminisztérium szóvivője szerint a támadást - rhodesiai területről - fekete gerillák intézték a város ellen.

a fehértelepes rezsim szállítási minisztere csütörtökön a parlamentben megtorló akcióval fenyegetőzött a gerillák akciói miatt, és ezzel újabb tápot adott nyugati hírügynökségek és hírszerző szervek értesüléseinek, amelyek szerint a fájldöző kormányzat általános mozgósításra, statárium meghirdetésére, valamint a rhodesiai menekültek zambiában lévő taborai elleni légitámadásokra, ,,büntető,, expedíciókra készülődik. /reuter/

..-

kk 10. camp david

b-pn sj bzs ng 1978. szeptember 8. /mti/

c a m p d a v i d

csütörtökön szinte megszakítás nélkül folytak a három- és a kétoldalu tanácskozások camp davidben, az amerikai-egyiptomi-izraeli csúcstalálkozó színhelyén. carter, szadat és begin részben ,,hatszempközt,, részben tanácsadók bevonásával délelőtt és délután is tárgyalt - összesen öt óra hosszat. hivatalos megbeszéléseik szüneteiben háromszor is összejött az amerikai és izraeli küldöttség. az első megbeszélésen carter és begin is résztvett, a további kettő vance amerikai és dajan izraeli külügyminiszter, valamint brzezinski nemzetbiztonsági főtanácsadó, weizman izraeli és harold brown amerikai hadügyminiszter részvételével zajlott le.

/folyt. köv./
8.57/bzs

Nm 9.15

- 8 -

kk 10. /camp david... 1. folyt./bzs

csütörtökön a délelőtti órákban eszmecszerét folytattak az amerikai és az egyiptomi küldöttség tagjai is /a két külügyminiszter, valamint walter mondale amerikai alelnök/, majd este, a második carter-begin-szadat megbeszélés után az amerikai és az egyiptomi elnök is megtartotta a maga kétoldalú találkozóját, szakértők bevonásával.

a teljes hírzárlatra való tekintettel az újságírókat nem tájékoztatták a csütörtöki megbeszélés-sorozat témáiról sem. jody powell, a találkozó hivatalos szóvivője csak annyit árult el, hogy a csúcpszintű megbeszéléseken közvetlen párbeszéd folyik szadat és begin között, carter elnök egyelőre ,,csak figyel,,. a légkör - mondotta powell - kiválóan megfelel a tisztázásra váró, bonyolult kérdések megvitatásának. a ,,bonyolult kérdéseket,, illetően a szóvivő csak annyit mondott, hogy ,,nem lenne meglepve,, ha a megbeszéléseken a jordán-folyó nyugati partja és a gaza-övezet izraeli megszállásával kapcsolatos problémákkal is foglalkoznának.

a szóvivő egyébként közölte, hogy a hétvégi baptista, mohamedán és zsidó vallási ünnepek ellenére, nem tartanak szünetet a hármass tárgyalásokon: carter, szadat és begin - ki-ki a maga vallása előírásainak eleget téve - pénteken, szombaton és vasárnap is folytatja az eszmecszerét.

a teljes hírzárlat továbbra is pusztán találgatásokra készíti a helyszínen tartózkodó újságírókat. így például szembejövő intenzívnek tartják a kétoldalú amerikai-izraeli eszmecszerét, és ebből arra következtetnek, hogy carter elnök kénytelen egyre erőteljesebb nyomást gyakorolni beginekre valamifajta megállapodás elérése érdekében. nagy figyelmet keltezt harold brown részvétele a tárgyalásokon, mivel a hadügyminiszter nem tagja washington hivatalos küldöttségének. nyugati hírügynökségek szerint jelentőse megerősíti azokat a feltevéseket, hogy a camp david-i csúcstalálkozón carter előterjeszti az amerikai csapatok közel-keleti állomásoztatására vonatkozó tervét. /jody powell szóvivő egyébként merő spekulációnak nevezte ezeket a feltételezéseket. /ap, dpa, reuter/

k a i r ó

az al-ahram pénteki, camp daviddel foglalkozó kommentárjában megpróbálja minden felelősség alól felmenteni szadatot. a három résztvevő közül - írja - szadat az egyetlen, akit nem érhet vád, ha a hármass csúcstalálkozó kudarcával végződik, mert ő bebizonyította, hogy a békére törekszik. begin az, aki nem azért ment el camp davidbe, hogy a békés rendezéshez vezető utat kitapossa, hanem csupán azért, hogy jó benyomást keltsen magáról az amerikai nép előtt - állítja az al-ahram. a lap azt is tudni véli, hogy máris kirobbant az első súlyos nézeteltérés az amerikai és az izraeli fél között, mégpedig azért, mert az izraeliek megsértették a hírzárlatot, és híreket szivárogtattak ki a camp davidben előterjesztett amerikai javaslatokról. /folyt. köv./

9.03/bzs

Nm 9.20

- 9 -

kk 10. /camp david... 2. folyt./bzs

az al-ahram egy ugyancsak a hármasszöveg foglalkozó írásában egy washingtoni magas rangú személyiségre hivatkozva azt állítja, hogy carter elnök kész bármilyen áron kikényszeríteni a közel-keleti rendezéshez vezető megállapodást. ennek érdekében „új” javaslatokat és alternatívákat, vitt magával camp davidbe. ezek lényege az, hogy a jordán-folyó nyugati partja és a gaza-övezet - egy békés rendezés keretében - öt évig izraeli fennhatóság alatt maradna, ezt követően pedig arab szuverenitás alá kerülne. az izraelieknek nem kellene felszámolniuk már meglévő településeiket, de újakat nem építhetnek. /upi, ap/

-. -

kk 11. irán - rendkívüli állapot - 2.

a-ós bzs ng t e h e r á n, 1978. szeptember 8./mti/

legkevesebb tíz személy életét vesztette és sokan megsebesültek pénteken reggel teheránban egy újabb incidens során, amely a muzulmán ellenzék által korábban meghirdetett és a rendkívüli állapot kihirdetésé ellenére megtartott tömegtüntetés során robbant ki.

a legutóbbi hetek kormányellenes tüntetéseinek fő színhelyén, a jelah-téren békésen gyülekező tüntetők többezres tömegét a kivezényelt rendfenntartó erők először könnygázzal és riasztólövésekkel próbálták szétoszlatni. amikor ez nem sikerült, a tömegbe lőttek, a szemtanúk szerint legkevesebb tíz tüntetőt megölve és sokakat megsebesítve. /afp, upi, dpa, taszsz/

-. -

kk 12. rövid hírek

gr/mh sj bzs ng 1978. szeptember 8./mti/

m o s z k v a : kennedy

edward kennedy szenátor, aki az egészségügyi alapellátással foglalkozó alma-atai világkonferencián résztvevő amerikai küldöttséget vezető, csütörtökön moszkvába érkezett. /reuter, upi/

m e x i k ó v á r o s : tűz

átmenetileg mintegy kétszázan rekedtek benn mexikóváros egyik 14 emeletes épületében, amikor tűz ütött ki egy, a hetedik emeleten lévő textilüzletben. a vásárlóknak és az alkalmazottaknak sikerült a magasabb emeletekre menekülniük. a tűzoltókkal együtt mentő-helikopterek is érkeztek, és a tetőről szállították el az embereket. a szerencsétlenségnek nem voltak áldozatai. /afp/

/folyt. köv./
9.20/bzs
Nuv 9.40

- 10 -

kk 12. /rövid hírek... 1. folyt./bzs

p e k i n g : teng phenjanban

teng hsziao-ping, a kínai népköztársaság államtanácsának alelnöke, a kkp kb alelnöke pénteken phenjanba érkezett, hogy részt vegyen a koreai népi demokratikus köztársaság megalakulásának 30. évfordulója alkalmából rendezendő ünnepeken - jelentette az ujkina hírügynökség. teng kíséretében van huang hua külügyminiszter is. /afp/

b e r l i n : szimfónikusok

budapestre készül a berlini szimfónikus zenekar. a világ élvonalához tartozó, nagymultú együttes - amely a most kezdődő szezonban franciaországban, spanyolországban, olaszországban és a skandináv országokban is vendégszerepel - idei programjába mindenekelőtt xx. századi zeneszerzők műveit vette fel. /mti/

-. -

kk.13. namibia

fm/ok ng

1978. szeptember 8./mti/

n e w y o r k

a délnyugat-afrikai népi szervezet /swapo/ azt javasolta, hogy a namibiai tüszünet megvalósítása előtt írásban rögzítsék a tüszüneti megállapodást - közölte csütörtökön ^{egy} ensz-szóvivő.

ruoff stajduhar szóvivő arról tájékoztatta az ujságírókat, hogy sam nujoma, a swapo elnöke kedden, azon a tanácskozáson ismertette javaslatát kurt waldheimmel, amelyen megvitaták a világszervezet főtitkárának namibiai jelentését. ez átfogó ensz-akciót szorgalmaz, hogy hozzásegítsék namibiát a pretoriai fajüldöző rezsimmel szembeni tényleges függetlenséghez. a kérés teljesítésének módzatairól már folynak a tanácskozások - füzte hozzá az ensz szóvivője.

nyugati források szerint „még nem világos”, hogy dél-afrika is hajlandó-e írásos tüszüneti megállapodásra. roelof f. botna pretoriai külügyminiszter - aki csütörtökön konzultációk céljából new yorkból hazautazott - korábban azzal a követeléssel állt elő, hogy a swapo kötelezze magát írásban minden állítólagos „erőszakcselekmény”, beszüntetésére, és hogy a délnyugat-afrikai népi szervezet kötelezettségvállalását „terjesszék a biztonsági tanács dokumentumaként”, „arról - persze - egy szót sem szólt, vajon pretoria is hajlandó-e hasonlóképpen eljárni./folyt.köv./

- 11 -

9.35/-ok
Nuv 9.55

kk.13./ namibia 1. folyt./-ok

a namibiai tűzszünet megvalósítását a nyugati rendezési javaslat szorgalmazza a függetlenséghez vezető átmeneti időszak feladataként./ap/

kk.14. ausztráliai usztasák - belgrádi politika

már/ok pk b e l g r á d, 1978. szeptember 8./mti/

a belgrádi politika pénteki kommentárjában a nemzetközi terrorizmus és a jugoszlávia elleni fasiszta tevékenység felszámolásában nagyjelentőségű eseménynek értékelte azt a tényt, hogy az ausztráliai rendőrség a napokban letartóztatott 20 horvát usztasa terroristát.

a lap emlékeztetett arra, hogy a letartóztatottak valamennyien a „horvát forradalmi testvériség”, nevű usztasa terror-szervezet tagjai. az ausztrál rendőrség új-dél-wales tartományban a terroristákat fegyvergyakorlatuk közben zöld egyenruhában tartóztatta le, akkor, amikor az usztasák fekete sapkában parádéztek.

„e husztagu terrorista különítmény előtt világos és egyértelmű feladat állt: ártatlan embereket kellett volna meggyilkolniuk jugoszláviában. letartóztatásuk minőségileg új mozzanat a terrorizmus elleni harcban. eddig egyetlen ausztrál kormány sem határozta el magát ilyen energikus lépésre, ami kétségkívül kedvezően hat majd kétoldalú államközi kapcsolataink fejlődésére, - huzta alá a belgrádi lap./márkus/

..-

kk 15. közel-kelet - vegyes

b-lp fm bzs ng 1978. szeptember 8./mti/

b e i r u t

beirut dél-keleti, keresztények lakta negyedeiben péntek reggelre megszűntek a harcok az arabközi békefenntartó erők szíriai egységei és a libanoni jobboldal fegyveresei között. az újabb összetűzések csütörtökön késő este robbantak ki, és a szembenálló felek a kézfegyverek után tüzértségüket is bevetették./afp, upi/

/folyt. köv./

9.50/bzs

- 12 -

T u s a k a

a swapo egyik szóvivője csütörtökön a zambiai lusakában úgy nyilatkozott, hogy szervezete "a namibia dekolonizálásához vezető tárgyalások alapjaként" fogadta el a nyugati rendezési javaslatot./afp/

Nm 10.10

..-

kk 15. /közel-kelet ... 1. folyt./bzs

t e l - a v i v

az izraeli rádió katonai tudósítójának jelentése szerint jigal allon, az izraeli parlament libanoni kérdésekkel foglalkozó albizottságának elnöke csütörtökön az izraeli-libanoni határövezetben megbeszélést folytatott a tel-aviv által támogatott jobboldali keresztény miliciák képviselőivel. allon arról biztosította szaad haddadot és helyettesét, szami sediakot, a dél-libanonban működő jobboldali fegyveresek parancsnokait, hogy izrael továbbra is segítséget nyújt a libanoni jobboldal fegyveres alakulatainak, és nyitva tartja a „jó határt”, az izraeli politikus kifejtette, hogy izrael a camp david-i tárgyalások várható eredményeitől függetlenül, a jövőben sem változtat a libanoni jobboldalhoz fűződő kapcsolatainak jellegén./afp/

d a m a s z k u s z

abbel halim khaddam szíriai miniszterelnök-helyettes, külügyminiszter csütörtökön libiai és algériai látogatása befejeztével visszaérkezett a szíriai fővárosba. khaddam hafez asszad szíriai államfő üzenetét adta át Libiai és algériai látogatásakor e két ország államfőinek. a szíriai külügyminiszter hazaérkezése után, még csütörtökön este be-számolt asszad elnöknek tárgyalásairól, és átadta neki a libiai és az algériai államfők válaszát./afp/

w a s h i n g t o n

az amerikai hadügyminisztérium 767 millió dollár értékű katonai jellegű segítséget nyújt szaud-arábiának - jelentették be csütörtökön washingtonban. a pentagon ebből 460 millió dolláros költséggel felépíti rijadban a szaud-arábiai hadügyminisztérium új épületét és a légierő főhadiszállását. kétszázhetvenkét millió dollárt szánnak az arab ország haditengerészetének fejlesztésére, 35 millió dollár értékben pedig erőművet építenek a szaud-arábiai hadsereg részére./reuter/

b e i r u t

szaud-arábia beszüntette a jemeni népi demokratikus köztársaság pénzügyi segélyezését - adta hírül csütörtökön diplomáciai forrásokra hivatkozva a dpa nyugatnémet hírügynökség. szaud-arábia ezidáig évi 100 millió dolláros segélyben részesítette dél-jement./dpa/

9.57/bzs
Nm 10.20

- 13 -

kk 16. a szerkesztőségek tájékoztatására!

camp david: izraeli és egyiptomi álláspont

b-pn fm bzs ng c a m p d a v i d, 1978. szeptember 8. /ap/

szadat egyiptomi államfőnek és begin izraeli miniszterelnöknek a következő problémákkal kell szembenéznie a camp david-i csúcstalálkozón:

a megszállt területek kérdése:

egyiptom

----- álláspontja szerint izraelnek ki kell vonulnia az 1967-ben megszállt összes területekről. egyiptomi diplomaták magánbeszélgetéseken azt mondják, hogy kairó kész elfogadni kisebb határmódosításokat.

izrael

----- a sinai-félszigetet kész visszaadni egyiptomnak, de nem hajlandó hozzájárulni, hogy a gaza-övezet egyiptomi, a jordán folyó nyugati partja jordániai, a golan-magaslat pedig szíriai fennhatóság alá kerüljön vissza.

palesztinaiak:

egyiptom

----- szerint a gaza-övezetben és cisz-jordániában élő 1,1 millió palesztinainak magának kell döntenie jövőjéről.

izrael

----- hajlandó öt évre korlátozott önigazgatást adni a gaza-övezetben és a nyugati parton élő palesztinaiaknak, s kész tárgyalni arról, hogy az ötéves időszak lejártá után ezeken a területeken valamilyen formában helyreálljon az arab szuverenitás.

az egyesült államok szerepe:

egyiptom:

----- washington terjesszen elő béketervet, és ha kell, a gazdasági és katonai segély megvonásával fenyegetőzve bírja rá izraelt az amerikai terv elfogadására.

izrael:

----- carter elnöksége idején megromlottak az izraeli-amerikai kapcsolatok. izrael elutasítja az amerikai nyomást.

/folyt. köv./

10.15/bzs
Nm 10.30

- 14 -

kk 16. /a szerk.táj.! camp david:...1. folyt./bzs

a tárgyalások jövője:

egyiptom:

----- izraelnek előfeltételként bele kell egyeznie az összes megszállt területekről való visszavonulásba. álláspontjának hajlékonyságát egyiptom ahhoz köti, milyen gyorsan egyezik bele izrael valamilyen mértékű visszavonulásba, nem pedig ahhoz, milyen mértékű visszavonulást hajlandó végrehajtani.

izrael

----- ezzel szemben úgy véli, hogy egyiptomnak kompromisszumot kell kötni. számára elfogadhatatlan, hogy előfeltételként ígéretet tegyen az összes megszállt arab területek kiűritésére. /mti/

--

kk.17. kínai katonai küldöttség - japán

fr/ok pk t o k i ó, 1978. szeptember 8./mti/

háromtagú katonai küldöttség élén, pénteken a japán fővárosba érkezett csang caj-csien kínai vezérkari főnök-helyettes, a japán-kínai szerződés augusztus 12-i aláírása óta csang japánban az első kormány szintű látogató kinából.

a delegáció hatnapos, nem hivatalos japáni tartózkodása során megbeszéléseket folytat takasina takehikoval, a japán vezérkari főnökök egyesített bizottságának elnökével. megtekinti a nippon electric co. jokohamai gyárát, valamint a fujitsu cu-cég kavaszaki számítógép- és híradástechnikai üzemét, végül ellátogat a japán ugynevezett önvédelmi erők egyik támaszpontjára. a delegáció tokióból mexikóba utazik tovább./flesch/

- 15 -

10.20/-ok
Nm 10.30

a szerkesztőségek figyelmébe!

alábbi anyagunk a szeptember 2-án /szombaton/ kiadott különtudósítás megismétlése. mivel az anyag - feltehetőleg a lapok számára kedvezőtlen időpontban történt kiadása miatt - nem került felhasználásra, ezúton ismételt kiadásával

szerepnénk felhívni rá a szerkesztőségek szives figyelmét.

x x x

kk 18. gázvezeték

gym bzs pi ivano-frankovszk, 1978. szeptember 8.

győri margit, az mti kiküldött tudósítója jelenti:

a magyar gázvezeték-építők vállalták: november 7-re teljesítik az ideitervet.

a nagy októberi szocialista forradalom 61. évfordulóját avatások sorozatával ünnepli orenburgtól a szovjetunió nyugati határáig az építők, szerelők, üzembehelyezők nemzetközi munkásgárdája. a tervek szerint mind az öt építési területen azoknak a létesítményeknek az átadásával köszöntik a világtörténelmi jelentőségű dátumot, amelyek a szövetség gázvezeték év végi részleges üzembehelyezéséhez szükségesek.

- sikerül-e tartani a határidőket a magyarok 600 kilométeres szakaszán? - placsko józsef, a létesítményi főigazgatóság vezetője az ivano-frankovszki „főhadiszálláson”, egy naprakész táblázatra mutat:

- bogorodcsányiban már a munkák 98, huszton mintegy 90, guszjatyinban pedig 85 százalékán tuljutottunk - mondotta. - ennek ellenére úgy érezzük, a neheze még hátra van. sok mulik az utolsó simitásokon, a műszaki próbákon, a berendezések ellenőrzésén, beállításán, amelyet ugyancsak magyarok végeznek. már most biztosak lehetünk abban, hogy a határidőre és kifogástalan minőségben való átadás sehol sem késlekedik majd. telephelyeink 2700 dolgozója az ideitervre tervbe vett 10 millió rubel értékű munkából fél év alatt 6 millió 300 ezernyi elvégzett.

- megszületett az elhatározás: november 7-re mindenütt teljesítik az 1978-ra előirt feladatokat. az évszázad legnagyobb nemzetközi összefogással megvalósuló építkezésén mindenki lakadatlan szorgalommal, példás fegyelemmel teljesíti feladatát. nem is lehet másként, hiszen a 30 féle szakmát képviselők munkája szoros láncolatot alkot.

/folyt. köv./

10.35/bzs
Nim 10.50

- 16 -

kk 18. /gázvezeték... 1. folyt./bzs

természetesen eredményeinkben a hazai vállalatok, köztük az építkezés anyagszállítói is osztoznak. az eltelt 4 év alatt 30 millió kilométert ingáztak budapest és telephelyeink között. mintegy ezer vagon panel érkezett otthonról a magyar szakasz építkezéseihez, és anyagiány miatt egyszer sem volt kényszerpihenő. együttműködés és szervezettség - úgy véljük, ez minden munkásunk alapja. ha a szükség úgy kívánta, gépeket, szakembereket csoportosítottunk át egyik telephelyről a másikra, s ezt tesszük a továbbiakban is - mondotta végeztől placsko józsef.

a végleges nemzetközi „menetrend”, szerint 6 kompresszor-állomás október végéig, s ugyannyi az év hátralévő részében kezd működni. további 10 állomás a jövő év első felében áll munkába. - hogyan illeszkednek az egészbe a bogorodcsányi, a huszti és a guszjatyini létesítmények?

bagdi márton, a bogorodcsányi telep vezetője:

- az első hat között startol a bogorodcsányi kompresszor-állomás is, ahol szakembereink most igen aprólékos feladatok befejezésén fáradoznak. az üzembe helyezés bonyolult, összetett munkát végzik, a villamos- és műszerkörök beállítását, ellenőrzését és beszabályozását. a kompresszor-állomás mielőbbi üzembehelyezése már csak azért is fontos, mert a kárpátokban lévő nagy szintkülönbség miatt már a nyomáspróbát is gázzal kell elvégezni. augusztusban vették át a szerelők helyét a berendezéseket próbálók, ellenőrzők, mindezzel szeptember közepére szeretnénk meglelni. október végéig elvégezzük gépegységként az üzemi próbákat is, ha vállalkozásunkat siker koronázza, és nem találunk minőségi hibát, talán heteket is megtakaríthatunk.

a gázturbina-hajtású kompresszorok világoskék szendvicspanelekkel készült épülete előtt narancssárga vezérlőépület húzódik, az állomás elektronikus agya. a munkások itt 150 kilométer hosszú elektromos kábelzást fektettek le. jól lehet átadásra készülni, a legnépesebb munkásszállás a miénk. a nyáron 1100-ra nőtt lakóinak száma. jórieszük az ivano-frankovszkban ránk váró építkezésen látott munkához. a jövő év derekára 235 új lakást kell felépíteni, két, egyenként 40 lakásos ház már áll: a napokban hozzáálltak a belső szerelésekhez. hasonló teendői vannak a 140 személyes óvoda-bölcsőde építőnek, s ugyancsak a belső szakipari munkáknál tart a 200 ágyas kórház létrehozása.

/folyt. köv./

10.40/bzs
Nim 10.50

- 17 -

kk 18. /gázvezeték... 2. folyt./bzs

benák károly, a huszti telep vezetője:

- huszton őszről tavaszig 54, nyáron 60 órás a heti munkaidő. a várostól 8 kilométerre áll a kompresszorállomás impozáns épületcsoportja. körülötte raktárak, javító-szerelő műhelyek, betonsilók. ötvenöt ezer köbméter földet mozgattunk meg az ipari bázis és a kiegészítő létesítmények alapozásához. az állomáson elhelyezett nagytudású gépek, berendezések 800 vasuti kocsin érkeztek hozzánk. tavasszal beszereltük a turbinákat és a kompresszorokat. ekkor fordult ellenünk az időjárás. hónapos esőzések fordították a kompresszorállomás építésének másfél hónapos lépéselőnyét, első ízben, lemaradásba. óriási víztömeg szivattyúzása tette ki a napi munka jó részét. szükség volt rá, hiszen elérkezett a vezetékrendszer fektetésének ideje. azóta nálunk nincs pihenőnap: munkásaink augusztusra a lemaradás tetemes részét behozták. 680 huszti építő és szerelő fog össze, hogy szeptember végére minden a helyén legyen. ezután kezdődhetnek a műszaki próbák, majd a vizsga, a próbaüzem. mindez néhány hónap alatt. vállaltuk és teljesítettük, hogy az eredeti határidő előtt, a részleges gázszolgáltatás nyitányakor a huszti kompresszorállomás is működésbe lendül. dolgozunk a városban is. az itt épített 109 lakásos házat és a 32 lakásos épületet hazautazásunk előtt kisebb belső átalakításokkal adjuk át az üzemeltetőknek. november 7-én avathatjuk a 200 ágyas új városi kórházat.

egy hat és fél kilométer hosszú vízvezeték is a magyarok kezemunkáját dicséri, s a szeptember végére elkészülő kazánház, amely az orenburgi gázból táplálkozik majd.

németh lászló, a gusztyai telep vezetője:

- igaz, a harmadik ütemben, 1979 áprilisában avatjuk fel a kompresszorállomást, az urali gáz közelgő első utjához szorosan kapcsolódnak feladataink. nálunk csakugy, mint a 22 kompresszorállomás „előterében”, el kell készíteni a csőkigyó és az állomás csatlakozó bekötési pontját. szakmai nyelven a görény-állomást, amely 150 kilométerenként kiszűri az óriásvezetéken áramlás közben keletkező szennyeződést. a kompresszorállomáson szeptember a csőszerelések, október a nyomáspróbák befejezésének határideje. a nagy októberi szocialista forradalom 61. évfordulóját a gusztyai munkások 650 magyar építő is új létesítmények átadásával köszönti. november 7-én egy szolgáltató házat, s a kisváros központjában 300 négyzetméteres abc-áruházat avatunk. ekkor adjuk át a 22. számú állami építőipari vállalat dolgozóinak jóvoltából 110 otthon kulcsát, s a két új épület mellé a 140 óvodást és bölcsődést váró korszerű gyermekintézményt.

10.45/bzs
Nem 11.00

- 18 -

kk.19. gyárfoglalás belgiumban

pd/lp/ok pk b r ü s s z e l, 1978. szeptember 8./mti/

az occidental petroleum corporation nevű multinacionális vállalat a közelmúltban bezárta antwerpeni olajfinomító üzemét. az üzem munkásai, kollektív szerződésükre hivatkozva, amely szavatolja a munkaalkalmakat az olajiparban, megszállták az üzemet.

az antwerpeni munkások iránti szolidaritásból, az érintett szocialista és a keresztényszocialista szakszervezet döntése értelmében, amelyet munkásgyűlés hagyott jóvá, pénteken sztrájkba lépnek belgiumban az olaj és a benzin árusításával és szállításával foglalkozó munkások. hétfőn beszüntetik a munkát az olajfinomító dolgozói is. az olajipari munkások sztrájkja, amennyiben elhúzódik, megbéníthatja az egész ország életét.
/polgár/

-.-.-

kk.20. nicaragua

a-ós/fe/ai/ok ng 1978. szeptember 8./mti/

m a n a g u a, s a n j o s é

a somoza-rezsim folytatja a két hete tartó általános sztrájk résztvevőinek üldözését; az ország különböző városaiból további ellenzéki politikusok és vezető üzletemberek letartóztatásáról érkeztek jelentések. masayában, jinotepében és managuában újabb kormányellenes megmozdulásokra került sor, amelyeknek a fegyveres erők brutális beavatkozása vetett véget.

latin-amerika országaiban folytatódik a tiltakozás a somoza-rezsim véres megtorló intézkedései ellen. a dominikai parlament képviselői határozatban ítélték el a nicaraguában folyó „kegyetlen népiirtást”, és somoza rendszerét „a latin-amerikai kontinens szégyenének”, minősítették. a dokumentum a dominikai kormány határozott támogatásáról, és szolidaritásáról biztosítja a nicaraguai népet szabadságáért és demokratikus jogainak helyreállításáért vívott harcában.

/folyt.köv./
10.50/-ok
Nem 11.05

- 19 -

kk.20./ nicaragua 1. folyt./-ok

több közép-amerikai állam közös petícióban követeli somoza lemondását. rodrigo carazo, costa rica-i elnök az amerikai kontinens több államának vezetőivel tárgyal már nicaragua belső békéjének helyreállításáról, és közép-amerikai csúcstalálkozó összehívására tett javaslatot, hogy a legmagasabb szinten vitatassák meg a nicaraguai rendezés lehetőségeit./afp, prensa latina/

Radio

m o s z k v a

a nicaraguai helyzetet elemző kommentárjában a pravda megállapítja: az egyesült államokban nyugtalansággal fogadják a nicaraguai kormányellenes megmozdulások hírét. washington attól tart, hogy a somoza-rezsím esetleges megdöntése nicaraguai pozícióinak elvesztését jelentené, holott az ország kulcs-szerepet tölt be washington számára latin-amerikában.

a kommentár a továbbiakban rámutat, hogy a pentagon és a cia közvetlen beavatkozás tervét fontolgatja. washington - intervenciók szándékait leplezendő - demagóg kijelentéseket hangoztat a latin-amerikai országokkal kapcsolatos „új politikájáról”, a carter-kormány azzal indokolja a latin-amerikai események iránti különös érdeklődését, hogy „az új politika”, értelmében ezekben az országokban „meg kell védeni a demokratikus szabadságjogokat”, /taszsz/

Ta jelenlegi válságos helyzetben --

kk.21. tengerjogi konferencia

a-go/ai/ok ng new york, 1978. szeptember 8./mti/

az ensz székhelyén folytatódik a világszervezet 3. nemzetközi tengerjogi konferenciájának 7. ülészsaka. a küldöttségek figyelme elsősorban a készülő egységes nemzetközi tengerjogi szerződés még vitatott kérdéseinek tisztázására irányul. ezek közé tartozik a tengerfenék ásványkincsei kiaknázásának nemzetközi szabályozása, a kontinentális talapzat és a partmenti vizek külső határainak megállapítása is.

szemjon kozirev, szovjet külügyminiszter-helyettes, a szovjet delegáció vezetője a taszsz tudósítójának elmondotta, hogy a konferencia már kidolgozta a készülő szerződés előzetes tervezetét. a további tárgyalások sikere attól függ, mennyire hajlandók a résztvevő országok ésszerű kölcsönös engedmények elfogadására./taszsz/

--

- 20 -

11.00/-ok
Nin 11.20

kk 22. a szerkesztőségek tájékoztatására!

firjubin

gf/mh fm ng manila, 1978. szeptember 8. /reuter/

a fülöp-szigetek külügyminisztériuma pénteken közölte, hogy elhalasztották nyikolaj firjubin szovjet külügyminiszter-helyettes tervezett manilai látogatását. a látogatás jelentős része lett volna a szovjet nyitásnak a délkelet-ázsiai országok szövetsége /asean/ felé.

a minisztérium illetékeseinek közlése szerint a két fél egyetértésre jutott abban, hogy az időpont nem alkalmas a szovjet miniszterhelyettes látogatására. firjubin a következő hetekre tervezett körútján felkereste volna indonéziát, és valószínűleg néhány más ázsiai államot - így malaysiát, szingapurt és thaiföldet - is. indonézia szintén a látogatás elhalasztása mellett döntött.

amanilai külügyminisztérium tisztviselői nem voltak hajlandók nyilatkozni arról, vajon az asean tagországai a döntés előtt konzultáltak-e egymással vagy sem.

mint a reuter megállapítja, a szovjetunió, amely sokáig kétségbevonta a regionális szervezet jelentőségét, az utóbbi időben „óvatos támogatásának”, adta jelét az asean iránt, nyilván azért, hogy ellensúlyozza a szervezetet erőteljesen támogató kínai nyilatkozatokat. /mti/

--

kk 23. spanyol alkotmány - szenátus

leh bzs pk madrid, 1978. szeptember 8.

lehel miklós, az mti tudósítója jelenti:

a spanyol szenátus igazságügyi és belügyi bizottságában befejezéséhez közeledik az új alkotmány tervezetének vitája. a spanyol fővárosban arra számítanak, hogy a szenátus teljes ülése a hónap végéig jóváhagyja a tervezetet, amely azután a szenátusban elfogadott módosítások megvitatása céljából a cortes két házának egyeztető bizottsága elé kerül. a szenátus bizottságának vitájában eddig sok módosítást fogadtak el a képviselőházban jóváhagyott szöveghez képest, így például a csü-törtöki ülés jóváhagyta, hogy a miniszterelnököt egy második szavazásnál abszolút többség helyett egyszerű többséggel is be lehet iktatni. a képviselőházi verzió itt is abszolút többséget követelt.

/folyt. köv./
11.00/bzs
Nin 11.25

- 21 -

kk 23. /spanyol ... 1. folyt./bzs

az skp és a nemzeti kisebbségi képviselőcsoportok tiltakoztak az ellen, hogy a demokratikus centrum unió és a spanyol szocialista munkáspárt különmegállapodása alapján változtatnak a tervezetnek valamennyi párt egyetértésével a képviselőházban jóváhagyott szövegén.

előreláthatólag december 15-én tartják majd meg az új spanyol alkotmány életbeléptetéséről döntő népszavazást.

-.-

kk 24. rövid hírek

gr/mh bzs ng

1978. szeptember 8. /mti/

t e h e r á n : közös közlemény

fukuda takeo japán miniszterelnök iráni hivatalos tárgyalásainak befejeztével, csütörtökön este közös közleményt adtak ki teheránban. a dokumentum a két ország műszaki együttműködésének fokozását szorgalmazza. /kyodo/

i s l a m a b a d : alpinisták

egy amerikai hegymászó csoportnak sikerült feljutnia a világ második legmagasabb csúcsára, a kínai-pakisztáni határon húzódó karakoram-hegység „k-2”, /godwin-austen/ 8611 méter magas csúcsára, a tizenhárom alpinista a hatodik amerikai csoport, amely a csúcs megmászására vállalkozott, de az eddigiek kudarccal tértek vissza. /afp/

t u n i s z : busz-szerencsétlenség

tizenötén életüket veszítették és hárman megsebesültek, amikor csütörtökön este a délkelet-tunéziai médenine közelében fekvő hegyekben egy autóbusz sziklának ütközött, majd a szakadékba zuhant. az áldozatok között tíz gyerek is van. /afp/

/folyt. köv./

11.05/bzs
Nm 11-30

- 22 -

kk 24. /rövid hírek... 1. folyt./bzs

b e r l i n : örkény-darab

örkény-mű ndk-beli ősbemutatója zajlott le csütörtökön este gerában. a gerai színház a most bemutatott „kulcskérés”, -kel szerepel majd a szocialista országok első ndk-beli színházi napjain, amelyeket szeptember 30. és október 12. között rendeznek meg berlinben, erfurtban és gerában. /mti/

n y u g a t - b e r l i n : ünnepi hetek

a moszkvai filharmónikusok nagyszerű hangversenyével - szkrjabin-, prokofjev- és sztravinszkij-művekkel - csütörtökön este megkezdődtek a xxviii. nyugat-berlini ünnepi hetek. az október 8-ig tartó fesztivál két fő témája a muzsika /zenekari és kamarahangversenyek, szólóestek és orgonakonzertek/ és a cirkuszművészet. /mti/

-.-

kk 25. portugália

leh bzs pk

m a d r i d , 1978. szeptember 8. /mti/

a portugál politikai pártok hűvösen, sőt ellenségesen fogadták noble da costa új miniszterelnök „szakember”, -kormányának bemutatkozását csütörtökön a lisszaboni parlamentben - írja tudósításában az el pais című madridi lap. - a kormány első parlamenti napja a tudósítás szerint kudarccal végződött. a politikai pártok egyetértettek abban, hogy emlékeztetik noble da costát: önmagukat tekintik a nép törvényes és egyetlen képviselőjének, és erről nem hajlandók lemondani egy szakember-csoport javára.

a miniszterelnök rövid, és a lap szerint mérsékelt hangnemű beszéde után elhangzott felszólalásaikban a centristák, a szocialisták és még a szociáldemokraták is élesen bírálták a miniszterelnök programját, carlos brito, a kommunista képviselőcsoport elnöke felszólalásában - a tudósítás szerint - magát a miniszterelnököt és kormánya összetételét is bírálta. /lehel/

pedig -.-

11.12/bzs
Nm 11-40

- 23 -

kk.26. csendes évforduló

éb/ok pk

peking, 1978. szeptember 8.

két évvel ezelőtt, 1976. szeptember 8-án hunyt el mao ce-tung, a kínai kommunista párt központi bizottságának elnöke. az évfordulóról csupán egy meglehetősen személyes jellegű cikk emlékezett meg, amelyet a hungcsi, a kkp kb elméleti folyóiratának szeptemberi száma közölt. megjelentette a cikket a zsenmin zsipao és a kuangming zsipao pénteki száma is. a cikk írója hszü si-jü, a kkp kb politikai bizottságának tagja, a kínai hadsereg kanton katonai körzetének parancsnoka. a terjedelmes cikk egyetlen érdekessége, hogy írója hangsúlyozza: a néhai mao ce-tung mindenkor a veterán káderekre támaszkodott a „revizionista”, irányzatok elleni harcban, és továbbra is a veteránokra hárul a feladat, hogy megakadályozzák a „revizionizmus”, felülkerekedését kínában, s ezzel együtt azt is, hogy kína „szinváltozáson menjen át,,.

a csendes évforduló másik eseménye, hogy egy pekingi színházban műsorra tűzték az első olyan szindarabot, amelyben egykori felesége, a mártírhalált halt jang kaj-huj oldalán megjelenik a fiatal mao ce-tung is.

kk 27. Leszerelés - ehmké

or bzs pk

bonn, 1978. szeptember 8.

sándor istván, az mti tudósítója jelenti:

horst ehmké vezető nyugatnémet szociáldemokrata politikus, az spd központi sajtókiadványában állást foglalt a nemzetközi leszerelési erőfeszítések folytatása mellett.

ehmké megállapítja, hogy az enyhülési politika az utóbbi időkben jelentős nehézségekbe, gyakran növekvő kétkedésbe ütközött. „ez a politika most különösen kritikus szakasz előtt áll. vagy áttérjed fegyverzetellenőrzés és fegyverzetkorlátozás formájában a szűkebb katonai területre, vagy az enyhülési politika - és ezzel együtt a fejlett és fejlődő országok viszonyának javulása - elbukik a fegyverkezési világversenyen és az alapvető erőforrások ezzel kapcsolatos eltékozlásán. türelmesebb, állhatatosabb és céltudatosabb tárgyalásokra van szükség, hogy a fegyverzetellenőrzés és -korlátozás terén előbbre jussunk. az enyhülés olyan folyamat, amelyet nem lehet rövidtávu eredményeken mérni. ezért a haladás mindig ott keresendő, ahol a megállapodás az adott pillanatban lehetséges.,,

/folyt. köv./
12.46/bzs

- 24 -

Nm 13.00

kk 27. /leszerelés - ... 1. folyt./bzs

az spd-politikus megítélése szerint a salt-2 tárgyalások állása „óvatos optimizmusra”, ad okot, a megállapodás belátható időn belül aláírható.

a nyugatnémet szociáldemokraták úgy vélik, hogy a salt-2 aláírása közelebb hozhatná az első megállapodást a bécsi haderő-létszámcsökkentés tárgyalásokon. ehmké ezzel kapcsolatban rendkívül nagy jelentőségűnek minősíti a varsói szerződés tagországainak az idén júniusban tett javaslatait. „most az a lényeg, hogy megállapodást kössünk azokban a pontokban, amelyekben már egyetértünk, és egyetértésre törekedjünk a még nyitva álló kérdésekben.,,

„mindez azonban csupán kezdet lehet - írja az spd parlamenti képviselőcsoportjának helyettes vezetője. - a mennyiségi szempontu fegyverzetkorlátozásról át kell térnünk a fegyverzet-technológiák minőségi fejlesztésének korlátozására.,, az elemzés felhívja a figyelmet arra is, hogy a leszerelés kérdései szorosan összefüggnek a világgazdaság jelenlegi problémáival. ezért is nagy jelentőségű a szociáldemokraták számára az ENSZ-közgyűlés első leszereléssel foglalkozó rendkívüli ülészsaka.

ehmké végezetül emlékezteti a nyugatnémet kormányt arra, hogy pártja, az spd, az idén tavasszal hárompontos követelést támasztott az nszk leszerelési politikájával szemben. így a szociáldemokraták elvárják, hogy a hadiparnak adott állami megrendelések ne vezessenek az ipari kapacitások növekedéséhez ezen a téren, ellenkezőleg, korlátozó politika érvényesüljön. felszólítják továbbá a szociálliberális koalíciót, hogy évente terjesszen jelentést a törvényhozás elé a leszerelési erőfeszítések állásáról, és vizsgálja meg egy leszerelési hivatal felállításának lehetőségeit. végül az ENSZ keretein túlmenően a nyugatnémet kormány lépjen fel nemzetközi fórumokon kezdeményezően. elsősorban a helsinki záróokmányt aláíró államok körében, a fegyverexport korlátozásának elősegítésére.

kk.28. hírek romániából

olt bzs pk

bukarest, 1978. szeptember 8. /mti/

elnöki rendelettel romániában felmentették egészségügyi miniszteri tisztségéből nicolae nicolaescut. utódjának névét a pénteki központi román lapok nem közölték.

/folyt. köv./
13.00/bzs

x x x

- 25 -

kk 28. /hírek ... 1. folyt./bzs

ujabb régészeti leleteket találtak iasi központjában. a művelődési palota közelében végzett régészeti kutatások a vidék távoli múltjáról tártak fel leleteket. kőkorszakbeli ember-település nyomaira bukkantak. több neolitikori edény is előkerült. az állatfigurákat ábrázoló, diszített edények az egykori fazekasság magas kultúrájáról tanuskodnak.

x x x

románia és panama oktatási, tudományos és kulturális együttműködési egyezményt kötött. az erről szóló okmányt bukarestben írták alá, a pedro brin martinez nagykövet, külügyminisztériumi igazgató vezetésével romániában járt panamai küldöttség látogatása idején.

a delegáció megbeszélést folytatott a külügyminisztériumban, valamint a külkereskedelmi és nemzetközi gazdasági együttműködési minisztériumban a két ország közötti gazdasági, politikai, tudományos és kulturális kapcsolatok sokoldalú fejlesztéséről. a panamai küldöttséget fogadta stefan andrei külügyminiszter. /oltványi/

.-.

k 29. olaszország - terrorizmus - sztrájk

gr-dm/mp bzs pi róma, 1978. szeptember 8./mti/

péntekre virradó éjszaka ismét több terrorista robbantást hajtottak végre olaszország városaiban. róma központjában egy robbanás-sorozat súlyos károkat okozott egy butorértékesítő vállalat irodájában. torino közelében egy golyóstollgyártó üzemnél terrortámadás, amelyet egy névtelen telefonáló a „fegyveres proletár osztagok”, elnevezésű szélsőséges terrorcsoport nevében vállalt magára. a szervezet a „vörös brigádok”, mellett a leghírhedtebb olasz terrorbanda.

/folyt. köv./
13.55/bzs *el*

- 26 -

k 29. /olaszország - ... 1. folyt./bzs

az íróeszközfőgyár dolgozói és tulajdonosa között néhány nappal ezelőtt feszült viszony alakult ki, mert a vállalat tulajdonosának fia gépkocsijával megsebesítette az egyik szakszervezeti vezetőt. az eset miatt a dolgozók tiltakoztak, a tulajdonos megtorlasként viszont négy embert elbocsátott. a tiltakozó sztrájkokkal egyidőben robbant a pokolgép, amellyel a terroristák valószínűleg a szakszervezetekre akartak rossz fényt vetni, nehéz helyzetbe hozva őket.

az olasz kommunista párt lapja, a l, unitá genovában folyó országos ünnepei keretében vitát rendeztek az erőszakosságokról és terrorcselekményekről. a vitában megállapítást nyert: a terroristák valódi célkitűzéseiről túl kevés az ismeret ahhoz, hogy hatékony küzdelmet lehessen folytatni ellenük. a vita résztvevői eltérően vélekedtek arról, hogy a terrorizmus felszámolásához egyáltalán nélkülözhetetlen e a társadalmi háttér feltárása. lelio basso független baloldali szenátor véleménye szerint ahhoz, hogy a terrorizmussal foglalkozni lehessen, fel kell tárni az erőszakos cselekmények társadalmi gyökereit.

raniero la valle kommunista listán megválasztott, független baloldali szenátor különválasztotta a terrorizmus elleni küzdelem és a terrorizmus felszámolásának kérdését, és úgy vélekedett, hogy az előbbi katonai kérdés, míg a terrorizmus teljes kiirtásához tisztában kell lenni a fegyveres bandák politikai célkitűzéseivel.

aldo tortorella, az okp vezetőségének tagja vitazárójában elutasította azt a véleményt, hogy a terrorcselekmények elkövetőinek politikai céljait előzőleg alaposan fel kell tárni. rámutatott, hogy ezeknek az erőknélvégső célja máris nyilvánvaló: szabotálni akarják az országot irányító erőket, a kormánytöbbségben résztvevő pártok politikai összefogását, célkitűzéseit.

x x x

az olasz független /nem a három nagy szövetséghez tartozó/ vasutas azakszervezet több ezer dolgozója lépett csütörtökön sztrájkba, hogy alátámassza magasabb bérek iránti követelését. a sztrájk következtében elsősorban a szakszervezet bázisát jelentő déli országrészben számos járatot törölni kellett, és a közlekedő vonatok nagy késéssel indulnak és érkeznek. a munkabeszüntetés az északi körzetekben csak kisebb fennakadásokat okoz a forgalomban. a sztrájkot a kormány és a három nagy szakszervezeti szövetség elítélte. /ansa, reuter, taszsz/

.-.
- 27 -

14.00/bzs *el*

kk.31. tuc

lb/ok pk

b r i g h t o n, 1978. szeptember 8.

lászló balázs, az mti tudósítója jelenti:

az angol szakszervezeti szövetség /tuc/ pénteken befejezte öt-napos kongresszusát brightonban. a kongresszus a tuc közel 12 milliós tagsága nevében teljes politikai támogatásáról biztosította a hivatali idejének utolsó évébe lépő munkáspárti kormányt. gazdasági téren radikálisabb, baloldalibb válságellenes politikát sürgetett a kormánytól, de világosan jelezte, hogy emiatt nem viszi kenyerértörésre a dolgot szövetségésével.

a tuc idei követeléseinek előterébe a rövidített munkahe-tet és a szabadbérharcot állította - és callaghan miniszterelnök a kongresszus emelvényéről közölte, hogy a kormány inflációel-lenes stratégiájába egyik sem illik bele, tehát nem is teljesíti. az alapvető gazdasági nézeteltérés ellenére a kongresszus a kormány és a mozgalom közti béke légkörében zajlott le. a közelgő vá-lasztásokra készülve, a szakszervezetek egyetlen osztága sem vállalkozott arra, hogy bérkövetelése vagy átfogóbb gazdasági programja védelmében hadat üzenjen a kormánynak.

len murray, a tuc főtitkára beszédében így jellemezte a tuc felfogását: „a különbség köztünk és a kormány között csak a célokhoz vezető módszerekben van... de az a tény, hogy nem értünk egyet, nem jelenti, hogy a tuc vagy tagjai mindenáron konfrontációt akarnak... ez a beállítottság hatotta át a fő-tanácsot, amikor közvetítéssel, kompromisszummal tompította kö-vetelése élet, elfogadható, békülékeny csomagolásban tudatta a kormánnyal a szakszervezetek számos sérelmét.

a tuc maroknyi vezérkara a kormánypolitika közvetlen alakításának kilátásáért - bár eddig inkább illúziójáért - lemondott a szakszervezetek érdekképviselőinek hagyományos módszeréről. abban a hitben teszi ezt, hogy a felülről való beleszólás hatékonyabb lesz, mint a gazdasági harcok és a nyomás régi formái. a remények eddig nem váltak be: a tuc lel-kesen segédkezett a kormány nadrágszíj -politikájában az inflá-ció megfékezése nevében, de saját elgondolásait csak jelenték-telen mértékben sikerült érvényesítenie. az új szerep egyben feszültséget szült a szakszervezeti tömegek és a vezetés kö-zött, ami éles konfliktusokban „vadsztrájkokban,, robbant ki.
/folyt.köv./

- 28 -

14.15/-ok *de*

z 29. /olaszország - ... 1. folyt./bzs

az íróeszközyár dolgozói és tulajdonosa között né-hány nappal ezelőtt feszült viszony alakult ki, mert a válla-lat tulajdonosának fia gépkocsijával megsebesítette az egyik szakszervezeti vezetőt. az eset miatt a dolgozók tiltakoztak, a tulajdonos megtorlasként viszont négy embert elbocsátott. a tiltakozó sztrájkokkal egyidőben robbant a pokolgép, amellyel a terroristák valószínűleg a szakszervezetekre akartak rossz fényt vetni, nehéz helyzetbe hozva őket.

az olasz kommunista párt lapja, a l. unitá genovában folyó országos ünnepei keretében vitát rendeztek az erő-szakosságokról és terrorcselekményekről. a vitában megállapi-tást nyert: a terroristák valódi célkitűzéseiről túl kevés az ismeret ahhoz, hogy hatékony küzdelmet lehessen folytatni ellenük. a vita résztvevői eltérően vélekedtek arról, hogy a terrorizmus felszámolásához egyáltalán nélkülözhetetlen e a társadalmi háttér feltárása. lelio basso független baloldali szenátor véleménye szerint ahhoz, hogy a terrorizmussal foglalkoz-ni lehessen, fel kell tárni az erőszakos cselekmények társadal-mi gyökereit.

raniero la valle kommunista listán megválasztott, füg-getlen baloldali szenátor különválasztotta a terrorizmus elleni küzdelem és a terrorizmus felszámolásának kérdését, és úgy vé-lekedett, hogy az előbbi katonai kérdés, míg a terrorizmus tel-jes kiirtásához tisztában kell lenni a fegyveres bandák poli-tikai célkitűzéseivel.

aldo tortorella, az okp vezetőségének tagja vitazáró-jában elutasította azt a véleményt, hogy a terrorcselekmények elkövetőinek politikai céljait előzőleg alaposan fel kell tárni. rámutatott, hogy ezeknek az erőknélvégső célja máris nyilván-való: szabotálni akarják az országot irányító erőket, a kormány-többségben résztvevő pártok politikai összefogását, célkitűzéseit.

x x x

az olasz független /nem a három nagy szövetséghez tar-tozó/ vasutas azakszervezet több ezer dolgozója lépett csütörtö-kön sztrájkba, hogy alátámassza magasabb bérek iránti követelé-sét. a sztrájk következtében elsősorban a szakszervezet bázi-sát jelentő déli országrészben számos járatot törölni kellett, és a közlekedő vonatok nagy késéssel indulnak és érkeznek. a munkabeszüntetés az északi körzetekben csak kisebb fennakadáso-kat okoz a forgalomban. a sztrájkot a kormány és a három nagy szakszervezeti szövetség elítélte. /ansa, reuter, taszsz/

14.00/bzs *de*

- 27 -

kk.31. tuc

lb/ok pk brighton, 1978. szeptember 8.

lászló balázs, az mti tudósítója jelenti:

az angol szakszervezeti szövetség /tuc/ pénteken befejezte öt-napos kongresszusát brightonban. a kongresszus a tuc közel 12 milliós tagsága nevében teljes politikai támogatásáról biztosította a hivatali idejének utolsó évébe lépő munkáspárti kormányt. gazdasági téren radikálisabb, baloldali válságellenes politikát sürgetett a kormánytól, de világosan jelezte, hogy emiatt nem viszi kenyértörésre a dolgot szövetségével.

a tuc idej követeléseinek előterébe a rövidített munkahe-
tet és a szabadpérharcot állította - és callaghan miniszterelnök a kongresszus emelvényéről közölte, hogy a kormány inflációel-
lenes stratégiájába egyik sem illik bele, tehát nem is teljesíti.
az alapvető gazdasági nézeteltérés ellenére a kongresszus a kormány és a mozgalom közti béke légkörében zajlott le. a közelgő vá-
lasztásokra készülve, a szakszervezetek egyetlen osztága sem vállalkozott arra, hogy bérkövetelése vagy átfogóbb gazdasági programja védelmében hadat üzenjen a kormánynak.

len murray, a tuc főtitkára beszédében így jellemezte a tuc felfogását: „a különbség köztünk és a kormány között csak a célokhoz vezető módszerekben van... de az a tény, hogy nem értünk egyet, nem jelenti, hogy a tuc vagy tagjai mindenáron konfrontációt akarnak... ez a beállítottság hatotta át a fő-
tanácsot, amikor közvetítéssel, kompromisszummal tompította kö-
vetelése élet, elfogadható, békülékeny csomagolásban tudatta a kormánnyal a szakszervezetek számos sérelmét.

a tuc maroknyi vezérkara a kormánypolitika közvetlen alakításának kilátásáért - bár eddig inkább illuziójáért - lemondott a szakszervezetek érdekképviselőinek hagyományos módszeréről. abban a hitben teszi ezt, hogy a felülről való beleszólás hatékonyabb lesz, mint a gazdasági harcok és a nyomás régi formái. a remények eddig nem váltak be: a tuc lel-
kesen segédkezett a kormány nadrágszija -politikájában az inflá-
ció megfékezése nevében, de saját elgondolásait csak jelenték-
telen mértékben sikerült érvényesítenie. az új szerep egyben feszültséget szült a szakszervezeti tömegek és a vezetés kö-
zött, ami éles konfliktusokban „vadsztrájkokban,, robbant ki.
/folyt.köv./

- 28 -

14.15/-ok *le*

kk.31./ tuc 1. folyt./-ok

nemzetközi sikon a tuc megerősítette elkötelezettségét a béke, az enyhülés, a leszerelés és a nemzetközi szakszervezeti kapcsolatok mellett, de több szakszervezet vezetőségének jobb-
ratoroldása folytán a hidegháborus erők befolyása nőtt a mozga-
lomban.

-...-

kk.30. csatorna-szerződés - ratifikációs okmány

a-go/ml/ok pi panama város, 1978. szeptember 8./miti/

az egyesült államok és panama képviselői csütörtökön le-
tébe helyezték az új csatorna-szerződés ratifikációs okmányait.
a „torrijos-carter szerződés,, néven ismert megállapodást, mely
hatályon kívül helyezte a panama-csatornára vonatkozó előző
gazdasági és katonai szerződéseket, egy évvel ezelőtt írta alá
a két elnök washingtonban.

nicolas gonzalez-revilla, panamai külügyminiszter az ok-
mány ünnepélyes letétbehelyezését használta fel, hogy bemutassa
a panamába akkreditált nagyköveteknek aristide royo, a közel-
gő elnökválasztások hivatalos jelöltjét. royo vezette a tavalyi
tárgyalásokon a panami küldöttséget./efe/

-...-

kk.32. paraguayi kp

a/to ml bzs pi a s u n c i o n, 1978. szeptember 8./mti/

a paraguayi kommunista párt felszólította az ország de-
mokratikus és haladó erőit, hogy alakítsanak egységfrontot a
stroessner-rezsim megdöntésére. „valamennyi ellenzéki párt
és antifasiszta erő összefogásával hathatósabb harcot lehetne
folytatni a demokrácia visszaállításáért,, - írta az adelante,
a paraguayi kommunista párt illegálisan megjelenő központi lap-
ja. a lap a legsürgősebb tennivalókat az ostromállapot meg-
szüntetésében, a megtorló intézkedések leállításában és vala-
mennyi politikai fogoly szabadonbocsátásában jelölte meg.

paraguaynak független külpolitikát kell folytatnia,
vissza kell szereznie nemzeti és természeti kincseit, amelyek
jelenleg az amerikai monopóliumok birtokában vannak - állapítot-
ta meg a pkp központi lapja. /adn/

-.-

14.37/bzs *le*

- 29 -

kk 33. kuznyecov - addisz abeba

a-rp bzs ml pi m o s z k v a, 1978. szeptember 8./mti/

etiópia ideiglenes katonai kormányzó tanácsának meghívására csütörtökön szovjet párt- és állami küldöttség utazott hivatalos látogatásra addisz abebába. a delegációt vaszlij kuznyecov, az szkp kb politikai bizottságának póttagja, a szovjetunió legfelsőbb tanácsa elnöksége elnökének első helyettese vezeti. /taszsz/

-.-

kk. 34. indiai árviz

a le ml il pi uj delhi, 1978. szeptember 8./mti/

az árhullám délre vonulásával mintegy egymillió ember került közvetlen veszélybe a két indiai szent város, allahabad és varanasi térségében. itt a jamuna vize pénteken virradóra óránként 2-4 centimétert áradt. a riadóztatott katonai alakulatok mentőcsónakkal szállítják a fákon és háztetőkön rekedt embereket magasabb területre. a katonákból, rendőrökből és önkéntesekből álló árvizvédelmi alakulatok 50 ezer homokzsák felhasználásával próbálják megfékezni az áradatot. a víz magassága meghaladja a térségben 1957-ben mért rekordot. további 200 ezer homokzsákot helyeztek készenlétbe. egyes becslések szerint már több millió azoknak a száma, akik a katasztrófa következtében kénytelenek voltak elhagyni otthonukat.

az afp francia hírügynökség huszezerre becsüli az áldozatok számát, és további 15 ezer eltűntről beszél. varanasi térségében csaknem 5000 község és falu áll víz alatt. veszélybe került a város híres hindu egyeteme is. a város szívében, a kereskedelmi központot három méternyi magasan lepi a víz. többszáz vonat közlekedése szünetel az ország északi részében. a természeti csapás okozta anyagi károkat már 200 millió dollára becsülik. /folyt.köv./

- 30 -

15.23/il *de*

kk. 34./indiai folyt./il

tovább romlott a helyzet bihar államban ahol a gangesz riasztóan árad. már több mint 100 községet öntött el a folyó ebben a térségben. patna, az állam fővárosa veszélyben van, de a gátak mindeddig ellenálltak a hatalmas nyomásnak. a töltéseket lázas ütemben erősítik.

az ország fővárosában tovább csökken a jamuna szintje. csütörtök éjjel óta újra használható a város négy hidja közül kettő, de a fővárostól délre fekvő hidakon továbbra is tilos a közlekedés. uttar pradesh állam és új delhi vezetői közös programot dolgoztak ki a katasztrófa következményeinek felszámolására.

a reuter hírügynökség jelentése szerint az indiai kormány hivatalos adatai a katasztrófa eddigi következményeiről: 1300 halott, 115 millió dolláros anyagi kár./afp, upi, reuter, isi/

-.-

kk. 35. callaghan - visszhang

lb fkj il pk

l o n d o n , 1978. szept. 8./mti/

bizonytalan és zaklatott légkör alakult ki nagy-britanniában azt követően, hogy az általános várakozással ellentétben callaghan miniszterelnök nem írta ki az alsóházi választásokat. több politikai kommentátor az októberre jóslott választások elhalasztását visszalépésnek nevezi.

a polgári sajtó mérsékeltebb véleményei szerint is callaghan az ugynevezett stabilizációs politika folytatása helyett legalább a félévi elnyújtott választási feszültségre ítélte az országot. a guardian úgy vélekedik, hogy a felmérések szerint a szavazók 71 százaléka időszerűnek tartaná a választásokat. ha ezek után a választók a következő hónapokban bármely kudarc folytán úgy érzik, hogy a kormány a vereségtől félve ragaszkodott a hatalomhoz, súlyos vereséget mérhetnek a munkáspártra a jövő évi választásokon - írja a lap. /folyt.köv./

15.28/il *de*

- 31 -

kk. 35./callaghan folyt./il

a the times szerint
az ellenzéki konzervatív párt most úgy tesz, mintha súlyos csalódást érezne amiatt, hogy callaghan miniszterelnök a választások elhalasztásával meggyújtotta közeli hatalomátvételi reményeiket. margaret thatcher az ellenzék vezére azzal próbált népszerűségi pontokat szerezni, hogy megvádolta a munkáspárti kormányt: a biztos vereség előtt menekül előre a bizonytalanba, vagyis az ingatag parlamenti helyzetben való kormányzásba.

a liberálisok is zsöfölnének a választások bizonytalan időre történő kitolása miatt. miután a liberális párt a nyáron felmondta a munkáspárttal kötött szavazási paktumot, most david steel liberális vezér, meglepetését, fejezte ki, és jelezte, hogy pártja az ősz folyamán a konzervatívokkal együtt a kormány megbuktatására fog törekedni.

a skót nacionalisták és az észak-ír unionisták, akiken most már a kormány életképessége mulik, korántsem nyilatkoztak egyértelműen. william wolfe, a skót nacionalisták vezére, kizárta ugyan a formális parlamenti paktum lehetőségét, de éreztette, hogy hallgatóságos megállapodással vállalják a kormány támogatását, legalábbis az önkormányzati törvény életbelépéséig. az észak-ír unionisták szintén nem kötelezték el magukat. elnökük, james molyneaux úgy nyilatkozott, hogy esetenként döntenek majd el: miben szavazzanak a kormánnyal és miben nem.

gordon mclennan, nagy-britannia kommunista pártjának főtitkára kijelentette: semmiféle választás nem oldja meg az ország problémáit. ehhez - mondotta - sokkal inkább a jobboldali labour-politika irányváltására van szükség. „a brit szakszervezetek most véget ért kongresszusának küldöttei elsősorban többséggel állást foglaltak a callaghan-féle vonnallal szemben. a nagy kérdés most az, hogyan bontakoztassunk ki harcos tömegakciót a politikáért. a tücs követeléseit és más szükséges intézkedéseket az egyetlen utat jelentik, amelyen haladva megoldhatjuk angliá problémáit és megsemmisítő vereséget mérhetünk majd a torykra a választásokon, - mondotta gordon mclennan./lászló/

..-

- 32 -

kk. 36. irán - rendkívüli állapot -3.

a rp ml il pi

t e h e r á n , 1978. szept. 8./mti/

Legfrissebb hírügynökségi jelentések szerint robbanásveszélyes a helyzet az iráni fővárosban. mint jelentették, a biztonsági erők péntek reggel teheránban tüzet nyitottak a rendszer ellen tüntető tömegekre, röviddel azután, hogy érvénybe lépett a rendkívüli állapot teheránban és 11 más iráni városban. a kormány csüörtörtöki intézkedése értelmében e városokban katonai igazgatást és kijárási tilalmat vezettek be.

szemtanuk szerint a lövöldözésben ötvenen - hatvanan vesztették életüket, de egyesek 250 halálos áldozatról beszélnek. a legsúlyosabb összecsapások a főváros keleti és déli kerületeiben voltak. a tüntetők sok helyen szétrombolták az uttorlaszokat, másutt ők építettek barrikádokat. a upi tudósítójának helyszíni beszámolója szerint katonai egységek körülzárták az ellenzéki vezetők házeit. a hatóságok egyes körzetekben beszüntették a vízszolgáltatást.

hivatalos közlemény egyelőre még nincs az összecsapásokról. a upi mindenesetre megjegyzi, hogy a rendkívüli állapot bevezetése visszajára fordíthatja sarif-emaminak a két héttel ezelőtt hivatalba lépett kormányfőnek óvatos, s elsősorban a siita vallási vezetők megnyugtatását célzó „demokratizálási, programját.
/reuter, upi, dpa, afp/

..-

kk. 37. fidel castro nyilatkozata

a pl dm ml il pi

h a v a n n a , 1978. szeptember 8.

/mti/

a kubai-amerikai kapcsolatok megjavítása kizárólag az egyesült államoktól függ. a két ország viszonya nem javulhat mindaddig, amíg az egyesült államok teljes mértékben és feltétel nélkül nem szünteti meg a kuba elleni gazdasági blokádot - jelentette ki havannában tartózkodó kubai származású amerikai újságírók előtt fidel castro, a kubai kommunista párt központi bizottságának első titkára, a kubai államtanács és minisztertanács elnöke.

/folyt.köv./
15.50/il *al'*

- 33 -

kk. 37./fidel folyt./il

a kubai vezető egyebek között hangsúlyozta: a jelenlegi amerikai kormányzat számos olyan pozitív lépést tett, amely megfelel az enyhülés szellemének. az amerikai hatóságok például felhagytak a kuba-ellenes terrorista tevékenységnek, az ellenforradalmár kubai elemek fegyveres akcióinak nyílt támogatásával. ugyanakkor, az amerikai kormány folytatja a gazdasági blokád politikáját és más ellenséges cselekményeket hajt végre, a cia pedig kuba-ellenes kémkedéssel és felforgató tevékenységgel foglalkozik. a kuba-elleni blokád olyan megkülönböztető politika, amely éles ellentmondásban áll a nemzetközi kapcsolatok és a nemzetközi jog elemi normáival, és lényegében nem más, mint a kubával szembeni nyomás és zsarolás eszköze. ezt a politikát az ország normális fejlődésének aláásására irányuló törekvés diktálja - szögezte le fidel castro.

a továbbiakban elutasította a burzsoá propaganda arról szóló állításait, hogy a kubai csapatok jelenléte néhány afrikai országban akadályozná a kubai-amerikai kapcsolatok fejlődését. rámutatott: éppen az egyesült államok tartja fenn a legnagyobb számú fegyveres erőt a világ különböző térségeiben. „miért nem teszi fel washington azt a kérdést, vajon a kubai-amerikai kapcsolatoknak kárt okoz-e az amerikai katonák jelenléte panamában, japánban, nyugat-európában és a világ más közzeteiben, akár csak több ezer amerikai katonai szakértő állomásoztatása olyan országokban, mint irán és szaúd-arábia, nem beszélve a kubai területen levő guantanamo-i amerikai haditengerészeti támaszpontról?,- mondotta a kubai politikus.

fidel castro végezetül hangsúlyozta: kuba csak maguknak az afrikai országoknak az egyetértésével irányít csapatokat e térségbe, s akkor, amikor jelentőségükre szükség van. „ezt a kérdést nem kívánjuk megvitatni az egyesült államokkal „- fűzte hozzá.
/taszsz/

-.-

1550/il *de*

- 34 -

L

kk. 38. külpolitikai hireink jegyzéke 16.00 óráig

ok ng 1978. szeptember 8./mti/

1. várható
2. heti várható
3. rövid hírek
albany:kissinger
athén: őskori elefánt
athén: legrégebbi lócsontvázak
4. akahata - teng hsziao-ping
5. úrhajósok
6. rövid hírek
belgrád: brandt
los angeles: „lelkiismeretes,, csalo
peking: svájci bankár
7. irán - rendkívüli állapot
8. belgrádi színházi fesztivál
9. rhodesia
10. camp david
11. irán - rendkívüli állapot - 2.
12. rövid hírek
moszkva:kennedy
mexikóváros: tűz
peking: teng phenjanban
berlin: szimfónikusok
13. namibia
14. ausztráliai usztrasák - belgrádi politika
15. közel-kelet - vegyes
16. camp david: izraeli és egyiptomi álláspont /szerk.táj.!/
17. kínai katonai küldöttség - japán
18. gázvezeték
19. gyárfoglalás belgiumban
20. nicaragua
21. tengerjogi konferencia
22. firjubin /szerk.táj.!/
23. spanyol alkotmány - szenátus
24. rövid hírek
teherán: közös közlemény
islamabad: alpinisták
tunisz:busz-szerencsétlenség
berlin: örkény-darab
nyugat-berlin: ünnepi hetek
25. portugália
26. csendes évforduló
27. leszerelés - ehmké
28. hírek romániából
29. olaszország - terrorizmus - sztrájk
30. csatorna szerződés - ratifikációs okmány
31. tuc
32. paraguayi kp
33. kuznyecov
34. indiai árviz
35. calaghan
36. irán -rendkívüli állapot
37. fidel castro
38. hirjegyzék

/mti/

-.-

- 35 -

16.00/il

kk. 39. ceausescu gazdasági kérdésekről

olt il pi

b u k a r e s t , 1978. szept.8./mti/

nicolae ceausescu, az rkp főtitkára, a köztársaság elnöke a hét közepén vrancea és braila megyében elmondott beszédében néhány gazdasági kérdéssel foglalkozott.

többek között hangsúlyozta: a mezőgazdasági termelés eredményei országos viszonylatban általában kielégítőek. az idén - utalt rá - az időjárás nem volt a legkedvezőbb, emiatt bizonyos lemaradás tapasztalható az őszi kultúráknál, de fennáll a lehetősége annak, hogy az idejében végzett betakarítással biztosítsák a lakosság ellátását a szükséges élelmiszertermékekkel.

a továbbiakban kiemelte, hogy a népgazdaság valamennyi területén sikereket értek el a párt xi. kongresszusán elfogadott irányelvek valóra váltásában. az ötéves tervidőszak első felében elért jó eredmények lehetővé tették, hogy intézkedéseket fogadjanak a jövedelmek pótlólagos növelésére, a lakások és a szociális-kulturális létesítmények építési programjának végrehajtására, valamint a gazdasági tevékenység egészének fokozottabb fejlesztésére.

kétségkívül jogunk van megelégedéssel tekinteni mindarra - folytatta - amit megvalósítottunk. ugyanakkor azonban tekintetbe kell vennünk azt is, hogy még vannak bizonyos hiányosságok, hibák, amelyek hátráltatják a programok teljesítését. felhívta a figyelmet a tartalékok kihasználására, mindenekelőtt a jobb munkaszervezésre, az új technológiák bevezetésére, a munka termelékenységének fokozására, a munkásönigazgatás és az önálló ügyvitel tökéletesítésére.

ceausescu beszéde további részében néhány nemzetközi kérdést érintett.

-. -

16.10/il *ll*

- 36 -

kk. 40. rövid hírek

a r p m l i l p i

1978. szeptember 8./mti/

hanoi:kitüntetés

az októberi forradalom szovjet érdemrenddel tüntették ki pénteken ton duc thang-ot, a vszk köztársasági elnökét, a vietnami államfő az ország forradalmi mozgalmában, a szovjetunió és vietnam testvéri kapcsolatainak kiépítésében végzett munkájáért kapta a magas kitüntetést 90. születésnapja alkalmából./taszsz/

varsó:francia elnök

edward giereknek, a lemp kb első titkárának a meghívására szeptember 23-24-én hivatalos látogatást tesz lengyelországban valery giscard d, estaing francia köztársasági elnök./pap//

brüsszel:kolera

zaire keleti vidékein és a szomszédos burundiban legkevesebb 175 halálos áldozatot követelt a kolera, amióta három hónappal ezelőtt felütötte fejét a járvány - közölték pénteken belga hivatalos forrásokból. brüsszeli lapértesülések szerint a járvány halálos áldozatainak száma azonban jóval meghaladja a hivatalos adatokat./ap/

rotterdam:kábítószer

a holland rendőrség csütörtökön 3 kilogramm heroint és 20 kiló hasist foglalt le rotterdamban - közölték pénteken a hatóságok. az ügyvel kapcsolatban három férfit és egy nőt letartóztattak./afp/

-. -

16.35/il *ll*

- 37 -

kk. 41. kambodzsai provokációk

a k r p v m l i l p i h a n o i , 1978 szeptember 8./mti/

augusztus utolsó és szeptember első napjaiban kambodzsai csapatok súlyos provokációkat követtek el a vszk több határmenti települése ellen - jelenti a vna. tay ninh városában és környékén húsz embert megölt, illetve megsebesített az ellenséges aknátűz. a vietnami csapatok kétszáz támadót harcképtelenné tettek./adn/

-.-

kk. 42. kirillin-kennedy

ék i l b j m o s z k v a , 1978. szeptember 8./mti/

vlagyimir kirillin, a szovjetunió minisztertanácsának elnökhelyettese, a tudományos-műszaki állami bizottság elnöke pénteken fogadta edward kennedy szenátort, aki az egészségügyi alapellátással foglalkozó világkonferencián résztvevő amerikai küldöttséget vezeti.

-.-

kk. 43. Legfelsőbb bíróság - plénum

ék i l b j m o s z k v a , 1978. szeptember 8./mti/

L. szmirnov elnökletével a közelmúltban teljes ülést tartott a szovjetunió legfelsőbb bírósága. a. filatov, a legfelsőbb bíróság büntetőjogi kollégiuma elnökének előterjesztésében a szabálysértési eljárás gyakorlatát tekintették át.

a szovjetunió büntetőtörvénykönyve lehetővé teszi, hogy a társadalomra nagyobb veszélyt nem jelentő bűncselekmények elkövetőit bizonyos esetekben közigazgatási úton vonják felelősségre. a legfelsőbb bíróság plénumának határozata rámutat, hogy a bíróság körültekintően köteles vizsgálni a büntetőjogi felelősségre vonás indokoltságát, a jogsértés minősítésének helyességét és az olyan adatok meglétét, amelyek arról tanuskodnak, hogy nincs akadálya a büntetőeljárás megszüntetésének és a terhelt szabálysértési eljárás utján történő felelősségre vonásának.
/folyt.köv./

- 38 -

ll

kk. 43./legfelsőbb folyt./il

a legfelsőbb bíróság teljes ülése, amelyen jelen volt r. rugyenko, a szovjetunió főügyésze, a legfelsőbb bíróság elnöke és a szovjetunió főügyésze által beterjesztett törvényességi óvásokat is áttekintette.

-.-

kk. 44. akadémiai kiadó

ko i l b j b e r l i n , 1978. szeptember 8./mt/

a magyar akadémiai kiadó 150 éves fennállása alkalmából reprezentatív kiállítás nyílt pénteken berlinben, a magyar kultúra házában. a hónap végéig nyitvatartó kiállításon szereplő mintegy 450 magyar és idegennyelvű könyv és folyóirat - zömében az elmúlt 5 év kiadásai - áttekintést adnak a kiadó tevékenységéről, s egyben a magyar tudományos kutatás legfontosabb területeiről is.

a kiállítást klaus höpcke ndk kulturális miniszterhelyettes nyitotta meg. a megnyitón résztvett az ndk kulturális, tudományos életének számos ismert személyisége, jelen volt kádár józsef berlini magyar nagykövete.

a kiállítás alkalmából rubin péter előadást tartott a magyar tudományos akadémia másfél évszázados publikációs tevékenységéről.

-.-

vk. 45. usa-időközi kongresszusai választások

b f k j m p i l p i w a s h i n g t o n , 1978. szept.8./mti/

az egyesült államokban már megkezdődtek az előkészületek a novemberi időközi kongresszusi választásokra. a szövetségi választási bizottság most közzétett jelentése szerint az amerikai monopóliumok jelentős pénzalapokkal támogatják jelöltjeiket és biztosítják befolyásukat.

/folyt.köv./
16.50/il ll

- 39 -

kk. 45./usa folyt./il

mint a jelentésből megállapítható, a nagy amerikai cégek 54 millió dollárt gyűjtöttek össze az elmúlt másfél évben kongresszusi jelöltjeik választási alapjába, illetve egyéb választási célokra.

e hatalmas összeg előteremtése elsősorban az úgynevezett „politikai akcióbizottságok”, révén történik. míg 1975 januárjában csak 89 ilyen bizottság működött az országban, 1978. júniusában már 711 volt a számuk. e bizottságok támogatása meghatározó szerepet játszik abban, hogy végülis melyik jelölt jut be a nagy befolyással rendelkező kongresszusba./taszsz/

--

kk. 46. thaiföld-kambodzsa

gy ve il bj b a n g k o k , 1978. szeptember 8./mti/

éles hangnemből kelt ki pénteken a bangkoki nation kukrit pramodzs volt thaiföldi miniszterelnök és csunhavan volt külügyminiszter kambodzsai meghívása ellen. a nation felteszi a kérdést: hogyan reagálna phnom penh arra, ha thaiföld meghívna szihanuk herceget látogatásra. a lap úgy véli, hogy a kambodzsai vezetés már a választások utáni új kormányfőt sejtí kukrit pramodzs személyében. a cikk azonban ironikusan megjegyzi: asztrológusokból épp elég van thaiföldön is./győri/

--

vkk. 47. pham van dong találkozója a thaiföldi uralkodóval

gy ve il bj b a n g k o k , 1978. szept. 8.

győri sándor, az mti kiküldött tudósítója jelenti bangkokból:

a hivatalos látogatáson thaiföldön tartózkodó pham van dong vietnami kormányfő pénteken látogatást tett bhumibol thaiföldi uralkodónál.

/folyt.köv./
17.00/il *de*

- 40 -

kk. 47./pham van dong folyt./il

a találkozóra pham van dongot elkísérte kriangszak csamanand thaiföldi miniszterelnök is. a bangkoki rádió pénteki adása felhívta a figyelmet arra, hogy a thaiföldi kormányfő gesztusára eddig nem volt példa.

a kétoldalu megbeszéléseken kriangszak csamanand kifejtette: thaiföld azt reméli, hogy a jelenlegi eszmecsere megalapozza a kölcsönös bizalmat, a két ország közötti barátságot. - a világ most ránk figyel - mondta a thaiföldi kormányfő, - mert arra kíváncsi: képesek vagyunk-e felépíteni a békés délkelet-áziát.

pham van dong válaszában utalt rá, hogy a két országnak képesnek kell lennie a szoros együttműködésre. „mindkét félnek hozzá kell járulnia ahhoz, hogy előrehaladjunk a kapcsolatépítésben, - mondotta pham van dong, hozzáfűzve: megvitatnak multbeli kérdéseket éppúgy mint olyanokat, amelyeket a jövő vethet fel.

pénteken több szinten folytatódott a vietnami-thaiföldi párbeszéd. miközben a vietnami kormányfő a thaiföldi uralkodónál tett látogatást, a gazdasági szakértők folytatták eszmecserejüket.

--

kk. 48. pham van dong - guiringaud

gy ve il bj b a n g k o k , 1978. szeptember 8.

győri sándor jelenti bangkokból:

pham van dong vietnami miniszterelnök pénteken este bangkokban 30 perces megbeszélést folytatott guiringaud francia külügyminiszterrel, aki vietnami látogatásáról visszatérőben állt meg rövid időre a thaiföldi fővárosban. a találkozón - amelyet a francia diplomácia vezetője kért - elsősorban a kétoldalu kapcsolatokról volt szó.

/folyt.köv./

17.00/il *de*

- 41 -

kk. 48./pham van dong folyt./il

szerkesztőségek tájékoztatására!

a thaiföldi sajtó napok óta élénken foglalkozik azzal, hogy pham van dong bangkoki utja egybeesett a francia külügyminiszter hanoi látogatásával, s így a kormányfő nem tudta fogadni hanoiiban guiringaud-t. egyes megfigyelők a két ország közötti viszony hűvösségének tulajdonítják ezt. a francia külügyminiszter elhárította ezt a feltételezést azzal, hogy egyszerűen az időbeli egyeztetés miatt nem sikerült hanoiiban a találkozó. a mostani bangkoki eszmecsere feltehetően a hanoiiban létrehozni nem sikerült találkozót volt hivatott ellensúlyozni.
/győri/

-. -

kk. 49. rövid hírek

b lp gt mp il pi

1978. szeptember 8./mti/

hanoi : louis de guiringaud

Louis de guiringaud francia külügyminiszter a vietnami szocialista köztársaságban tett kéthónapos látogatása befejeztével elutazott hanoiából. a francia külügyminiszter a vietnami fővárosban a két ország közötti kapcsolatokról tárgyalt vietnami kollégájával, nguyen duy trinh külügyminiszterrel és látogatása idején vietnami-francia tengerhajózási egyezményt írtak alá./adn/

washington: közműveltség

george mcgovern amerikai szenátor pénteken országos művelődési bizottság felállítását javasolta a riasztó közműveltségi állapotok orvoslására. a szenátor beszámolója szerint az amerikai középiskolákból kikerülő igen sok fiatal nem tud helyesen írni, nem tud olvasni és számolni. gyakorlatilag harminc millió amerikai nem képes megfelelően elolvasni egy apróhirdetést, kitölteni egy kérdőívet vagy elvégezni alapfokú számtani műveleteket.
/upi/

/folyt.köv./

- 42 -

27.15/il *ll*

kk. 49./rövid folyt./il

erlangen: adi dassler

hetvennyolc éves korában a nyugatnémetországi erlangenben csütörtökön elhunyt adi dassler, a világhírű adidas sportsergyár alapítója. az 1948-ban alapított cég kezdetben csak sportcipőket gyártott, de később áttért mindenfajta sportser előállítására, és ezen a téren a világ első cége./afp/

andorra: évforduló

„hübérurak”, az észak-spanyolországi ser de urgel város katonakapuskus püspöke és a francia államelnök távollétében ünnepelte pénteken a pireneusokban lévő andorra köztársaság fennállásának hétszázadik évfordulóját. a törpe-állam kormányzásával megbízott két „társ-régens”, csak októberben látogat majd el az évfordulót ült államocskába. andorra igen kedvelt idegenforgalmi nevezetesség és vonzerejét nagymértékben növeli az a körülmény, hogy nemcsak jövedelemadó nincs, hanem a kivitelivám is igen csekély, ezért a környező államok lakosainak kedvenc bevásárlóhelye: idén öt millió külföldi vendéget várnak./dpa/

casteau/belgium/ nato hadgyakorlat

nyolc nato tagország hadereje vesz majd részt a déli szárny jövő héten megtartandó rendszeres évi hadgyakorlatán. az új nato-gyakorlatokat a szövetséges államok katonai főparancsnoksága jelentette be pénteken. a „display determination 78”, elnevezésű gyakorlat egy hónapig tart, s célja az lesz, hogy bemutassák és tökéletesítsék a résztvevők utánpótlás biztosító és hadműveleti képességeit a földközi-tengeren. a tengeri gyakorlaton amerikai, angol, portugál és olasz felszíni hajók és tengeralattjárók vesznek részt./reuter/

roma: andreotti- jenkins

giulio andreotti olasz miniszterelnök csütörtökön fogadta roy jenkins, az európai közösségek bizottságának elnökét, hogy tárgyaljon vele a nyugat-európai pénzügyi integráció kérdéseiről. andreotti kifejtette: olaszország támogatja a nyugat-európai közös pénzügyi rendszer létrehozásának gondolatát, de az olasz kormányfő egyben hangsúlyozta: „figyelembe kell venni a gazdaságilag gyengébb helyzetben lévő országok érdekeit is./ansa/

ll

-. -

- 43-

k. 50. tolsztoj-jubileum -ünnepi est

ék il bj m o s z k v a , 1978. szeptember 8.

pék miklós, az mti tudósítója jelenti:

ünnepi esten emlékeztek meg pénteken a moszkvai nagyszínházban lev tolsztoj születésének 150. évfordulójáról. az ünnepi ülés elnökségében foglaltak helyet leonyid brezsnyevvel, az szkp kb főtitkárával, a szovjetunió legfelsőbb tanácsa elnöksége elnökével az élen az szkp és a szovjet állam vezetői, közéleti személyiségek, a szovjet kulturális élet ismert képviselői, a világ 17 országából a tolsztoj-jubileum rendezvényeire moszkvába érkezett külföldi küldöttségek vezetői. a magyar írók szövetsége képviselőjében cseres tibor volt jelen.

georgij markov, a szovjet írószövetség vezetőségének első titkára, a tolsztoj-émlékbizottság elnöke megnyitó beszédében arról szólt, hogy a kultúra történelmében egyetlen író sem gyakorolt olyan egyetemes hatást, mint lev tolsztoj. művei, amelyek mindenekelőtt hűen tükrözik az orosz ember lelkivilágát, gondolkodásmódját, átható erővel szólnak a mai olvasóhoz és íróhoz egyaránt, lelkesítenek, emlékeztetnek az írói kötelességre és felelősségre.

georgij berdnyikov, a szovjet tudományos akadémia levelező tagja, a gorkij világirodalmi intézet igazgatója ünnepi beszédében egyebek között arra emlékeztetett, hogy tolsztoj kora ifjúságától mély tisztelettel és rokonszenvvel viseltetett az egyszerű nép iránt, hitte és vallotta, hogy a nép, a tömegek hivatottak dönteni sorsukról. mélyen jelképes, hogy életműve a soknemzetiségű szovjet nép szellemi életének szerves részévé vált.

az ünnepi est második részében neves szovjet művészek adtak színvonalas kulturális műsort.

lev tolsztoj születésének másfélszázados jubileumáról országsszerte széles körben emlékeznek meg. moszkvában képzőművészeti és könyvkiállítás nyílt, a központi napi- és hetilapok, a kulturális folyóiratok megemlékező írásokat és tolsztoj műveiből szemelvényeket közölnek. szombaton, a jubileum napján jasznaja poljanában emlékeznek meg tolsztoj születésének 150. évfordulójáról.

--

- 44 -

17.40/il

kk. 51. üdvözlő távirat

a k r p i l b s

m o s z k v a , 1978. szept. 8./mti/

a szovjet vezetők üdvözlő táviratban köszöntötték a bolgár népet a szocialista forradalom 34. évfordulója alkalmából. a bolgár vezetőknek címzett táviratban többek közt ez áll: „bulgária nagy nemzetközi tekintélyt vívott ki magának következetes békeszerető külpolitikájával. a bolgár népköztársaság pozitívan járul hozzá a népek közötti baráti, békés együttműködés fejlesztéséhez. mint a varsói szerződés és a kgst tagja, a bolgár népköztársaság aktív internacionalista tevékenységet fejt ki a szocialista közösség egységének és erejének növelése érdekében. a szovjet emberek nagyra értékelik a két nép közötti kapcsolatok fejlesztésében elért eredményeket. eltökélt szándékunk, hogy a jövőben is erősítsük a pártjaink, államaink és népeink közötti szívélyes, baráti kapcsolatokat -, hangzik a távirat./taszsz/

--

kk. 52. rhodesia

b f g m p i l b s

London, Lusaka, salisbury, 1978. szept. 8./mti/

a brit kormány máris reagált siteke mwale zambiai külügyminiszternek, nagy-britannia lusakai főmegbízottjához csütörtökön intézett felkérésére, hogy mint rhodesia volt gyármattartója, gyakoroljon nyomást a fehértelepes rezsimre, és érje el, hogy a rezsim fegyveres erői ne intézzenek támadást zambiai célpontok ellen.

a brit külügyminisztérium váratlanul gyors reagálása- amely szerint a callaghan-kormány „nagyon komolyan veszi, a zambia elleni támadás lehetőségét- annak jele, hogy a munkáspárti kormányt igen kinosan érték azok a legutóbb napvilágra került leleplezések, amelyek szellőztették szerepét a rhodesia elleni embargó megszegésében és kijátszásában. a rhodesiai helyzet éleződésére mutat, hogy szombatra hazarendelték john graham brit diplomatát, a kérdéssel foglalkozó angol-amerikai konzultációs csoport vezetőjét, hogy jelentést tegyen owen külügyminiszternek.

/folyt.köv./
18.05/il

- 45 -

Ri

kk. 52./ rhodesia folyt./il

kenneth kaunda zambiai elnök pénteken sajtóértekezletet tartott Lusakában és kijelentette, hogy ha zambiát támadás éri, akkor ezért „elsősorban a brit kormányt teszi felelőssé”, kaunda nem zárta ki annak lehetőségét, hogy támadás esetén zambia „harmadik országhoz fordul segítségért”, megjegyezte, hogy újabb tárgyalások ian smith és a frontállamok között csak akkor lehetségesek, ha a fajüldöző rezsim vezetője tényleges békeajánlattal áll elő. a frontállamok - mondotta kaunda - csak akkor hajlandók smith-szel tárgyalni, ha előzőleg konzultáltak egymással.

kaunda felhívta a figyelmet arra, hogy ian smith megkísérli nemzetközivé szélesíteni a fajüldöző rezsim és a zimbabwe hazafias front közötti háborút.

a zambiai elnök ez utóbbi megállapítását támasztják alá az ap amerikai hírgyűjtés dél-afrikából érkező jelentései, amelyek ismételt „szovjet veszélyre”, hivatkoznak a zimbabwe hazafias front megerősödése kapcsán és azt bizonygatják, hogy a helyzet éleződése a konfliktusok veszélyes eszkalációját vonja maga után. a „konfliktusveszély”, hangoztatása a jelek szerint azt a célt szolgálja, hogynemcsak rhodesiában, hanem a függetlensége elnyerésének küszöbén álló namibiában is elodázzák a rendezést, vagyis mindkét területen az afrikai többség hatalmának megteremtését, s ezzel együtt a hatalmas természeti kincsek kiaknázási jogának átadását./afp, reuter, upi, ap alapján/

--

kk. 53. vietnam-kina

a sa pr il br bs

ha n o 1 , 1978. szeptember 8./mti/

a vna vietnami hírgyűjtés jelentést tett közzé a vietnamban élő kínai nemzetiségűek kérdéseivel foglalkozó vietnami-kínai tárgyalások ötödik üléséről.

/folyt.köv./

- 46 -

18.20/il

R

kk. 53./ vietnam folyt./il

hoang bich son vietnami külügyminiszterhelyettes, a tárgyalásokon részt vevő vietnami küldöttség vezetője egyebek között emlékeztetett arra, hogy dél-vietnam teljes felszabadításáig kina a délen élő kínai nemzetiségűeket eszközként használta fel saját hosszútávú célkitűzéseire. létrehozták a „kínai emigránsok béketársaságát”, a társaság célja az erőgyűjtés, a cselekvésre alkalmas időpont kivárása, a burzsoázia mozgósítása és a pénzügyi eszközök és műszaki kaderek kínába irányítása volt. közvetlenül saigon felszabadítása után kina tovább szélesítette titkos-ügynök hálózatát, újabb szervezeteket hozott létre, amelyek peking céljainak megfelelően tevékenykedtek.

amikor vietnam déli részén megkezdődött az ipar és a kereskedelem magánszektorának szocialista átalakítása, peking arra törekedett, hogy mentse a kínai burzsoáziának a gazdaságban elfoglalt monopolhelyzetét, s ilymódon politikai, gazdasági és társadalmi nehézségeket okozzon a vietnami szocialista köztársaságnak.

a közelmúltban a pekingi vezetés arra kényszerítette a vietnamban élő kínai nemzetiségűek tizezreit, hogy kínába utazzanak, és hazug módon azt állították, hogy „vietnam üldözi, terrorizálja és küüzi területéről”, a kínai nemzetiségűeket -folytatta a vietnami külügyminiszter-helyettes. mindezt arra használták fel, hogy teljesen megszüntessék a vietnamban nyújtott gazdasági és műszaki segítséget, visszahívják összes szakembereiket.

a vietnammal szembeni ellenséges politika kiterjesztésében újabb lépés volt kínának az a próbálkozása, hogy visszairányítsa vietnamba azokat az embereket, akik a közelmúltban kínába települtek át.

a vna ismerteti azokat a javaslatokat, amelyeket hoang bich son terjesztett elő a vietnamban élő kínai nemzetiségűek kérdésének rendezésére:

- vietnam kormánya felhívja a kínai nemzetiségűeket, hogy maradjanak lakóhelyeiken és nyugodt körülmények között folytassák normális életüket és dolgozzanak továbbra is vietnamban. a kínai félnek meg kell szüntetnie azt a gyakorlatot, hogy a kínai nemzetiségűeket a vietnam belügyeibe való beavatkozásra használja fel;

/folyt.köv./

- 47 -

18.25/il

R

kk. 53./vietnam2. folyt./il

- azok a kínai nemzetiségűek, akik el akarják hagyni vietnámot és kínába akarnak áttelepülni, megkapják erre az engedélyt az illetékes vietnami szervektől, a vietnami fél kész minden feltételt biztosítani kiutazásukhoz;

- kivételes esetektől eltekintve, nem kapnak vietnamba szóló visszatérési engedélyt azok, akik a közelmúltban települtek át vietnamból kínába, a kínai félnek nem áll jogában, hogy egyoldalúan törvénytelenül visszairányítsa ezeket az embereket vietnamba.

csung hszi-tung kínai külügyminiszterhelyettes, a kínai küldöttség vezetője az ülésen elhangzott felszólalásában megismételte a kérdéssel kapcsolatos kínai rágalmakat.

a vietnami küldöttségvezető, a vna jelentése szerint, határozottan visszautasította a koholmányokat, kijelentette: az ipar és a kereskedelem tőkés magánszektorának átalakítására vonatkozó politika vietnam déli részén az egész vietnami nép helyes politikájának részét képezi, a kínai támadások azt tanúsítják, hogy peking a burzsoáziát védelmezi, a kínai burzsoázia monopolhelyzetének fenntartására törekszik./taszsz/

--

kk. 55. kiutasítás a szovjetunióból

a sa pr il br m o s z k v a , 1978. szeptember 8./mti/

a szovjetunió külkereskedelmi minisztériumának protokoll osztálya pénteken közölte az amerikai international harvester company moszkvai képviselőjével, hogy haladéktalanul kiutasították a szovjetunió területéről francis crawfordot, a társaság helyettes moszkvai képviselőjét, akit a moszkvai városi bíróság csütörtökön ítélte el törvénytelen valutaügylete miatt. a taszsz jelentése szerint crawfordot pénteken kitoloncolták a szovjetunióból./taszsz/

--

- 48 -

18.30/11

R

kk. 54. warnke - elutazás

ki il bj m o s z k v a , 1978. szept. 8.

kis csaba, az mti tudósítója jelenti:

paul warnke, az egyesült államok fegyverzetellenőrzési és leszerelési hivatalának elnöke pénteken elutazott moszkvából.

az amerikai leszerelési szakértőt ezt megelőzően másodízben is fogadta andrej gromiko, a szovjetunió külügyminisztere, aki a hadászati fegyverrendszerek korlátozásával kapcsolatos kérdésekről tárgyalt vele. gromiko előzőleg csütörtökön is fogadta paul warnkét, a kiadott közlemény szerint a kérdésekről a két fél szorokövetkező találkozóig folytatják a megbeszéléseket.

a szovjet külügyminiszter hamarosan az egyesült nemzetek szervezetének közgyűlésének ülészakára utazik, a kialakult szokásoknak megfelelően ebben az időszakban gromiko megbeszélést folytat az amerikai külügyminiszterrel és ellátogat washingtonba is. várható, hogy az idén is lesznek ilyen jellegű megbeszélések, beleértve a carter elnökkel megtartandó találkozást.

szovjet részről több ízben is hangoztatták, hogy minc a szovjet-amerikai kapcsolatok jövője, mind az egész világ békéje és az enyhülési folyamat szempontjából rendkívül nagyjelentőségűnek tekintik a hadászati fegyverrendszerekről jelenleg folyó megbeszéléseket, annak idején gromiko külügyminiszter megállapította: csupán néhány kérdés maradt megoldatlanul, s ezeket kölcsönös jóindulattal viszonylag gyorsan rendezni lehet. a warnke-vel folytatott megbeszélések során szovjet részről tájékoztatást adtak a szovjet kormány álláspontjáról és meghallgatták az amerikai elképzeléseket is, így mód nyílik arra, hogy a következő megbeszéléseken már ezeknek a tájékoztatásoknak alapján tárgyalhassanak az érdemi kérdésekről. szovjet részről mindenestre úgy vélik, hogy a megállapodást illetően van alap a deülatásra.

--

- 49 -

18.40/11

R

kk. 56. edward kennedy interjúja

a kr pv il br

alma-ata, 1978. szeptember 8./mti/

„szeretnék újból eljönni a szovjetunióba, hogy alaposabban megismerjem az ország egészségügyi ellátását, hogy jobban megértsem a szovjetunió népeinek céljait és vágyait. mély benyomást tett rám a szovjet emberek érdekelettsége a béke megőrzésében, -, jelentette ki alma-atából történt elutazása előtt edward kennedy, az amerikai szenátus egészségügyi albizottságának elnöke, aki az egészségügyi világkonferencia alkalmából tartózkodott a kazah fővárosban.

„ez volt az első ilyen konferencia, amely lehetőséget adott a komoly eszmecserére. kifejtettem nézeteimet és örömmre szolgált, hogy azok kedvező fogadtatásra találtak, -, mondotta. interjúja további részében a szenátor emlékeztetett rá, hogy már többször járt a szovjetunióban, sokat olvasott a szovjetunió egészségügyi rendszeréről és tanulmányozta a két ország kapcsolatainak fejlődését./taszsz/

szerkesztőségek figyelmébe

kk. 49. rövid ...1. bek. 2. sorában a szöveg helyesen:

...tett k é t n a p o s látogatása befejeztével ...

/mti/

kk. 57. namibia - botha

b fg mp il bs

johannesburg, 1978. szept. 8./mti/

roelof botha dél-afrikai külügyminiszter pénteken kurt waldheim ensz-főtítkárral megtartott „nehéznek és kellemetlennek, -, minősített konzultáció után sajtóértekezletén eleve elutasította annak lehetőségét, hogy a dél-afrikai köztársaság bármilyen közvetlen tűzszüneti, vagy namibia függetlenségével kapcsolatos megállapodást írjon alá a swapo-val. a pretóriai rezsim vonakodásának legfőbb oka az, hogy vonster kormánya továbbra sem hajlandó elismerni a swapo-t a namibiai nép egyedüli törvényes képviselőjének.

/folyt.köv./
18.50/11

- 50 -

kk. 57./ namibia folyt./11

botha szerint a nyugati országok által kidolgozott tervek áprilisban dél-afrika által történt elfogadásán kívül „más nem szükséges, -, ahhoz, hogy a swapo, beszüntesse az erőszak alkalmazását, -, mint ismeretes a swapo mindaddig folytatja a fegyveres gerillaharcot is, amíg az ország ténylegesen el nem nyer i függetlenségét.

botha egyidejűleg dél-afrika „agályait, -, hangoztatta az öt nyugati ország terve alapján martti ahtisaari finn diplomata által előkészített és kurt waldheim ensz-főtítkár által előterjesztett tervvel kapcsolatban.

a külügyminiszter szavaiból az is kiderült, hogy pretória számít az eredeti rendezési tervet megfogalmazó nyugati országokra a biztonsági tanácsban, nevezetesen, hogy azok visszakoznak a terv néhány, dél-afrika által nenezményezett és el nem fogadott pontjában. a pretóriai rezsim többek között kifogást emelt a waldheim-terv ellen, mert sokallja a namibiába küldendő 7500 főnyi ensz-erőket, miközben maga jelenleg is 20 000 főnyi katonaságot állomásoztat a törvénytelenül megszállva tartott namibiában.

botha a sajtóértekezleten hangoztatta ugyan a dél-afrikai kormány „tárgyalási szándékát, -, de nem csinált titkot abból, hogy a dél-afrikai köztársaságnak nem sürgős a konzultáció folytatása az ensz-szel, sőt a lehetőségek szerint annak elhúzására törekszik.
/ap, afp/

kk. 59. csucs

ha il bj

washington, 1978. szeptember 8.

heltai andrás, az mti tudósítója jelenti:

camp davidben pénteken is teljes titoktartás közepette zajlott le és várhatóan a jövő hét közepéig is eltart az amerikai-izraeli-egyiptomi csúcstalálkozó. powellnek, a fehér ház sajtófőnökének pénteki tájékoztatásából csak annyi tűnt ki: az amerikai kormány külön-külön behatóan tárgyal a két féllel, hogy engedményekre bírja őket.
/folyt.köv./
19.05/11

- 51 -

R

kk. 59./csucs folyt./il

Carter elnökkel, illetve mondale alelnökkel az élen az amerikai kül- és katonapolitika valamennyi vezetője felváltva tanácskozik az izraeli, s az egyiptomi politikusokkal. Pénteken sem tartottak sem háromoldalu, sem közvetlen izraeli-egyiptomi tárgyalásokat.

az egyezkedés a hét végén is folytatódik és külügyminisztériumi forrás szerint - kedd délelőtt aligha ér véget. a találkozó kimeneteléről csak találgatnak az újságírók százai, akiket a camp davidtól tíz kilométerre berendezett sajtóközpontban helyeztek el.

..-

kk. 58 Irán - rendkívüli állapot -4.

a rp br il bs teherán, 1978. szeptember 8./mti/

teherán katonai kormányzója közleményben jelentette be, hogy pénteken az iráni fővárosban 58 személy vesztette életét a biztonsági erők és a rendszer ellen tüntetők között lezajlott utcai harcokban.

a tömegmegmozdulások pénteken a kora reggeli órákban kezdődtek, miután a kormány rendkívüli állapotot vezetett be 12 városban, s e városokban - így teheránban is - a közigazgatás élére katonai kormányzó került. a fővárosban este kilenctől hajnal ötig kijárási tilalom van érvényben, és tilos mindenféle gyülekezés is.

a hírügynökségi jelentések szerint a fővárosban válságos a helyzet - az afp francia hírszolgálati iroda teherán „fekete péntekjéről„ tudósított. a helyszíni beszámolók a véres összecsapások halálos áldozatainak a számát jóval nagyobbra teszik, mint a katonai kormányzó közleménye. az afp azt jelentette, hogy a sebesültek számát nagyon nehéz felmérni, a kórházak teljesen megteltek /a közlemény 208 sebesültől beszél/. a tüntetők filmszínházakat, éttermeket, banképületeket gyújtottak fel és gépkocsikat rongáltak meg. az anyagi károokra a közlemény is utal. a hírügynökségek szerint még késő délután is füstoszlopok gomolyogtak teherán különböző kerületei fölött.

/folyt.köv./
19.10/11

- 52 -

R

kk. 58./irán folyt./il

a dpa jól értesült helyi körökre hivatkozva közölte, hogy a hatóságok a nap folyamán több ellenzéki személyiséget letartóztattak.

egyres jelentések szerint a kormány újabb katonai alakulatokat vezényelt a fővárosba./reuter, ap, afp, dpa, ips/

a szerkesztőségek tájékoztatására

be i r u t /ips/

az ips hírügynökség beiruti jelentésében azt közölte, hogy Reza Pahlavi sah tekintettel az ország belső helyzetére - lemondta romániai és ndk-beli látogatását. a tervek szerint szeptember 11-én indult volna Romániába. a hírügynökség azonban nem utalt arra, honnan szerezte értesülését.

emellett - megjegyzés nélkül - hozzáfűzte, hogy a hét végén teheránba várják Ziaul Hak tábornokot, Pakisztán miniszterelnökét /katonai fő kormányzóját./mti/

..-

kk. 60. portugál kormány - soares

b vz il br bs Lisszabon, 1978. szeptember 8./mti/

noBRE da Costa technokrata kormánya „veszélyes precedenst„ jelent a portugál demokrácia számára-, állapította meg Mario Soares volt miniszterelnök, a szocialista párt főtitkára az a jornal című független baloldali hetilapnak adott pénteki interjújában.

soares hangsúlyozta, hogy a mostani kabinet egyetlen párt támogatását sem élvezi, s kijelentette, hogy három hónapon belül lát lehetőséget parlamenti keretek közötti kormány-megalakítására. a lemondatott miniszterelnök nem zárta ki, hogy a parlament a jövő héten elutasítja majd az új kormányprogramot, ha pedig a program mégis túléli a bizalmi szavazást, az szerinte legjobb esetben a pártok tartózkodásának, de nem a támogatásának lesz köszönhető.

/folyt.köv./
19.30/11

- 53 -

R

kk. 60./portugál folyt./il

„minden párt gyors megoldást tart szükségesnek, mert a mostani kormány sem az ország, sem pedig a demokrácia érdekét nem szolgálja, - mondotta a szocialista párt vezetője, ugyanakkor elismerte, hogy jelenleg „igen nehéz, a pártoknak reális kormányalakítási megállapodásra jutniuk. Soares az 1980-as választásokig „átmeneti megoldást javasol, „. eszerint meg kellene állapodni egy olyan kormányfő személyében, aki minimális, minden vitás ponttól mentes program alapján alakítana kormányt.

Soares nyilatkozatával kapcsolatban megfigyelők emlékeztetnek arra, hogy Nobre da Costa csüörtökön előterjesztett négyszázoldalas kormányprogramját a képviselők rendkívül hűvösen fogadták./afp, reuter/

..-

kk. 62. bulgária - ünnepi nagygyűlés

tj il bs

szófia, 1978. szeptember 8.

temesi jános, az mti tudósítója jelenti:

szófiában pénteken este ünnepi nagygyűlésen emlékeztek meg bulgária felszabadulásának 34. évfordulójáról. a nagygyűlésen jelen volt Todor Zsivkov, a bkp kb első titkára, a bolgár államtanács elnöke, Sztanko Todorov miniszterelnök, valamint a bolgár párt- és állami élet több más kiemelkedő személyisége.

a nagygyűlésen Dimitr Sztanisev, a bkp központi bizottságának titkára mondott ünnepi beszédet. Sztanisev hangsúlyozta, hogy 34 évvel ezelőtt a bolgár munkásosztály, a dolgozó parasztság és az értelmiség haladó része a bkp vezetése alatt a felszabadító szovjet hadsereg döntő segítségével megdöntötte a monarchofasizmus uralmát és megteremtette a néphatalmat. az 1944. óta eltelt idő történelmileg rövid szakaszt jelent - mutatott rá a szónok -, de ez a néhány évtized meggyőző módon bizonyította, hogy a szocialista társadalom viszonyai között hogyan bontakozhat ki egy népalkotó ereje.
/tfolyt.köv./

- 54 -

19.45/11

R

kk. 62./bulgária folyt./il

történelmileg rövid idő alatt a szocialista bulgária az ország nagyságához képest hatalmas anyagi-műszaki bázist hozott létre. ez tette lehetővé, hogy az utóbbi tíz évben a bolgár nemzeti jövedelem évi átlagban 7,5 százalékkal növekedjék. ezek a történelmi sikerek - hangsúlyozta a bkp kb titkára - elképzelhetetlenek lettek volna a marxista-leninista tanítást szigorúan tiszteletben tartó bolgár kommunista párt vezető szerepe nélkül.

külpolitikai kérdésekről szólva Dimitr Sztanisev rámutatott, hogy a bolgár népköztársaság külpolitikai tevékenységét a következő fennkölt célok vezérlik: a szocializmus és a kommunizmus építéséhez szükséges minél kedvezőbb nemzetközi feltételek biztosítása, az újabb világháború kirobbanásának megakadályozása és a béke megszilárdulása, egyenjogú és baráti kapcsolatok fenntartása az összes országgal és néppel, a nemzetközi forradalmi folyamat kibontakozásának elősegítése. a nemzetközi helyzetet értékelve Dimitr Sztanisev megállapította, hogy az enyhülés ellenfeleinek aktivizálódása újabb bizonyítéka az imperializmus változatlanul agresszív lényegének, s a kapitalizmus általános változásának elmélyüléséről, a nemzetközi osztályharc éleződéséről tanuskodik. az imperializmusnak és a kínai vezetőknek a szocialista országok és a nemzetközi forradalmi mozgalom ellen irányuló akciói - mutatott rá a szónok - kiélezték és bonyolultabbá tették a nemzetközi helyzetet. meggyőződésünk - hangsúlyozta a bkp kb titkára -, hogy a béke és az enyhülés ellenfeleinek kalandor politikája teljesen kudarcba fullad.

..-

kk. 61. camp david - szovjetellenes rágalom

b rg br il bs

moszkva, 1978. szeptember 8./mti/

az al-rai című jordániai lap kairóból keltezett jelentésében azt állította, hogy több arab ország „riasztó tájékoztatást, kapott az egyesült államok kormányától, amely szerint a szovjetunió a közeljövőben a perzsa-öböl és az arab félsziget közeljövőire irányozta be rakétáit. mint Leonid Ponomarev a taszsz hír-magyarozója ezzel kapcsolatban megállapítja, ezt a propagandafo-gást szánt szándékkal időzítették a camp david-i csucstalálkozó kezdetéhez.
/folyt.köv./
19.50/11

- 55 -

R

kk. 61./camp david folyt./il

az egyesült államok, izrael és az egyiptomi vezetés rá akar ijeszteni az arab országokra, hogy azután a védelmező szerepében tetszelegjen - folytatja ponomarev, s hozzáteszi, hogy a rágalmazás célja: rávenni az arab országokat, hogy fogadják el a különtárgyalásokat, amelyek figyelmen kívül hagyják a tényleges közel-keleti biztonság érdekeit és palesztina arab népének jövőjét. kézenfekvő, hogy az újabb szovjetellenes manőver főként azokat az arab országokat veszi célba, amelyek mind a mai napig nem alakítottak ki egyértelmű álláspontot az amerikai-izraeli-egyiptomi különtárgyalásokkal kapcsolatban - állapítja meg leonyid ponomarev, s leszögezi, hogy a közel-keleti olajmezőket nem szovjet rakéták, hanem az egyesült államok támogatta izraeli agresszió veszélyezteti. ebben az összefüggésben fel kell hívni a figyelmet arra a veszélyre, amelyet az amerikai fegyveres erők közel-keleti állomásoztatásának washingtoni terve jelent. az ilyen tervek ellentmondanak a közel-keleti probléma békés rendezésére vonatkozó ENSZ-határozatoknak és tovább fokozzák a nemzetközi feszültséget a térségben. nemcsak az arabok nemzeti függetlenségét veszélyeztetik, hanem a nemzetközi béke érdekeivel is ellentétesek -, hívja fel a figyelmet a szovjet hírmagyarozó.

a szovjetunió állítólagos szándékainól terjesztett koholmányok kiagyalói nem az arab népek jövője miatt aggódnak, hanem állandósítani akarják a feszültséget a térségben, hogy ezzel is megkönnyítsék az amerikai monopóliumoknak az arab olajforrások ellenőrzés alatt tartását -, állapítja meg végezetül a kommentár.
/taszsz/

-. -

kk. 63. libanon

b rg il bs

beirut, 1978. szeptember 8./mti/

pénteken is folytatódott a tüzpárbaj beirut dél-keleti körzetében a jobboldali pártok fegyveres alakulatai és az arabközi békefenntartó erők szíriai egységei között. a harcokban a nehéz-tüzérséget is bevetették.

csütörtök este az izrael által felfegyverzett jobboldali dél-libanonban tevékenykedő alakulatai a térségben lévő norvég ENSZ-katonákat lőtték egy órán keresztül -, közölték a hírhügnökségek pénteken.
/folyt.köv./
20.00/il

- 56 -

Ru

kk. 63./libanon folyt./il

a norvég „kéksisakosok” közül senki sem sérült meg. a körzet ellenőrzésük alatt tartó jobboldali milicisták megakadályozták, hogy a norvég alakulat tovább vonuljon khiam helység felé, ahová a múlt héten kötött megállapodás alapján kellett volna fel-fejlődnie. a dél-libanoni ENSZ-erők és a feladatuk teljesítését - a beiruti kormány szuverenitásának helyreállítását - lehetetlenné tevő jobboldaliak a múlt héten megegyeztek, hogy a milicisták ellenőrzése alatt lévő öt helységbe 15-15 főnyi ENSZ-kontingenst küldenek.

a fővárosban, beirutban merényletet kíséreltek meg asszad rizk közoktatási miniszter ellen. irodájában pénteken pokolgép robbant. a miniszter a robbanás időpontjában nem tartózkodott munkahelyén. a hírhügnökségek az akciót összefüggésbe hozzák rizk közelmúltban hozott döntésével, mellyel meghatározatlan időre elnapolta a hivatalos vizsgákat. a mintegy 65 ezer diákot érintő intézkedést a libanoni baloldali sajtójában élesen kifogásolta.
/ap, reuter, upi, afp alapján/

-. -

kk. 64. dánia

sa pr br il bs

koppenhága, 1978. szeptember 8./mti/

a dán parlament pénteken csekély szótöbbséggel jóváhagyta a szociáldemokrata párt és a mérsékelt liberális párt nemrég megalkult kormánykoalíciója által előterjesztett válságprogramot. a terv az adók nagymértékű növelését, a bérek befagyasztását, a szakszervezetek bértárgyalási autonómiájába való beleszólást és a közkiadások csökkentését irányozza elő.

a parlamenti vitában felszólalva jørgen jensen, a dán kommunista párt elnöke a programot a lakosság életszínvonala elleni veszélyes támadásnak nevezte és rámutatott, hogy a terv egyértelmű célja a vállalkozói nyereségek növelése, a monopoltőke gazdasági és politikai hatalmának megszilárdítása./adn/

x x x

/folyt.köv./

- 57 -

20.05/11

Ru

kk. 64./dánia folyt./il

a dán szociáldemokrata pártból kilépett szakadár-csoport a közeljövőben reformpárt néven új pártot alakít. a csoport szóvivője mogens olson közölte, hogy pártja munkáspárt lesz és hamarosan megkezdí az aláírások gyűjtését. az alkotmány értelmében ugyanis legkevesbb 18 ezer aláírás szükséges ahhoz, hogy egy párt indulhasson a parlamenti választásokon. ha a reformpártnak sikerül majd mandátumot szereznie, akkor dánia 12. parlamenti pártja lesz./upi/

kk. 65. közlel-kelet - vegyes

b rg br il bs

1978. szeptember 8./nti/

b e i r u t

egy palesztin katonai szóvivő pénteki közlése szerint: a palesztin ellenállás izrael területén működő különleges alakulata időzített robbanószerkezetet helyett el egy, az izraeli titkosszolgálat irodáit is magábanfoglaló nyugat- jeruzsálemi épületben, mint a wafa palesztin hírszolgálati iroda által idézett közlemény tudtul adja, a pokolgép csütörtökön éjjélkor robbant fel, két önt megsebesített és lerombolta az épület bejáratát./wafa/

s a n a a

észak-jemenben kivégeztek hét állítólagos szabotőrt. abdallah al-asznag külügyminiszter pénteki bejelentése szerint „külföldről küldött ügynökök, „-ról van szó, akik ellen még augusztus 11-én hoztak halálos ítéletet. az észak-jemeni politikus a szomszédos déljement vádolta „ügynökök küldésével, „ mint ismeretes, a két szomszédos ország feszült viszonya különösképpen kiéleződött, amikor a közelmúltban meggyilkolták ghamsi észak-jemeni elnököt. sanaa a me-renylet elkövetésével adent vádolta, jöllehet déljemen több ízben leszögezte, hogy az akcióért salem ali rubiát, az azóta kivégzett volt déljemeni elnököt terheli a felelősség./reuter alapján/

Lat- -0-

- 58 -

20.23/11

R

kk. 66. rövid hírek

b bl hj il bs

1978. szeptember 8./mti/

róma:ruffini

attilio ruffini olasz hadügyminiszter pénteken egyhetes hivatalos látogatásra az egyesült államokba utazott. ruffini szeptember 15-én az egyesült államokból mexikóba utazik, ahol résztvesz a függetlenség napi ünnepein és szeptember 17-én tér haza rómába./ap/

bonn:katonai költségvetés

a német szövetségi köztársaság katonai költségvetése az 1979. évben a 36 milliárd márkás rekordösszeget éri el -, jelentette a bonnban megjelenő wehrdienst című folyóirat. az nszk történetének eddigi legnagyobb katonai költségvetése lehetővé teszi a legkorszerűbb katonai berendezések beszerzésének 10 százalékos növelését. a katonai célokat szolgáló tudományos kutatótevékenységre a jövő évben 7 százalékkal költenek többet./taszsz/

bonn: unsere zeit

a német ujságíró szövetség észak-rajna-vesztfáliai szervezete követelte, hogy szüntessék be a nyugatnémet kommunisták lapja, az unsere zeit ellen indított bírósági eljárást. a düsseldorfi ügyészséghez eljuttatott levelében a szervezet hangsúlyozta: az unsere zeit ellen azért indítottak bírósági eljárást, mert hasábjain leleplezte a bundeswehr -ben folyó alkotmányellenes tevékenységet, valamint azt, hogy annak soraiban a sztrájkoló munkások elleni harcra képeznek ki katonákat./taszsz/

chile:rendkívüli állapot

a chilei katonai junta pénteken úgy döntött, hogy további hat hónapra meghosszabbítja az országban a rendkívüli állapotot./efe/ /folyt.köv./ 20.30/11

- 59 -

R

60.010/x

MTI

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség

Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf. 3. Tel.: 159-490. Telex: 22-4371

Külföldi hírek

s z o m b a t

kk 1. várható

by bzs pk 1978. szeptember 9. /mti/

- teherán: helyzetjelentések
- camp david: hármas csucstalálkozó
- havana: suarez kormányfő kétnapos látogatása kezdődik
- beirut: helyzetjelentések
- abudhabi: fukuda kormányfő megérkezik
- djakarta: guiringaud megkezdi négynapos látogatását
- doha: fukuda miniszterelnök látogatása

7.15/bzs - 1 -

ll

kk. 69./külpolitikai ... folyt./il

- 47. pham van dong
- 48. pham van dong-guiringaud
- 49. rövid hírek
 - hanoi: louis de guiringaud
 - washington: közműveltség
 - erlangen: adi dasler
 - andorra: évforduló
 - casteau / belgium/: nato hadgyakorlat
 - róma: andreotti és jenkins
- 50. tolsztoj jubileum
- 51. üdvözlő távirat
- 52. rhodesia
- 53. vietnam
- 54. warnke
- 55. kiutasítás a szovjetunióból
- 56. kennedy
- 57. namibia
- 58. irán
- 59. csucs
- 60. portugál kormány
- 61. bulgária
- 62. camp david
- 63. libanon
- 64. dánia
- 65. közel-kelet
- 66. rövid hírek
 - róma: ruffini
 - bonn: katonai költségvetés
 - bécs: unsere zeit
 - chile: rendkívüli állapot
 - varsó: guy méry

- 67- zambia
- 68. camp david
- 69. hírjegyzék

/mti/

-. -

készült az mti külpolitikai szerkesztőségében
főszerkesztő: köves tibor
szerkesztette: németh gyula, patak károly, pirtyi sándor,
bochkor jeno, barabás miklós

- v é g e -

22.05/il

- 62 -

Bz